

Dialogmøte

Hamar 5. januar 2023

Statnett

Elvia

Glvia

vevig

fjellnett

Statnett

Sammen utvikler vi fremtidens kraftnett i
Innlandet - for å legge til rette for bærekraftig
verdiskapning og sikker strømforsyning

Agenda

11:00	Registrering og kaffe/matbit
11:30 – 11:45	Velkommen/Innledning v/ Gunnar Løvås, Statnett og Trond Skjellerud, Elvia
11:45 – 12:15	Områdeplan Innlandet v/Gunnar Løvås og Caroline Kristiansen, Statnett
12:15 – 12:30	Spørsmål/kommentarer
12:30 – 13:00	Forbruksutvikling og regional nettutvikling v/ Erlend Fitje, Elvia
13:00	Spørsmål/kommentarer
13:30	Avslutning/oppsummering Servering med kaffe og mingel

Økende etterspørsel – over hele landet

Utvider sinkverket i Odda og investerer over syv milliarder

Prosjektet kan gi en økning i produksjonskapasiteten på 75 prosent.

Her vil Aker Horizons bygge hydrogenfabrikk

Aker Horizons planlegger å bygge en stor hydrogenfabrikk på Aulika. Selskapet vil bruke gass som kilder til land på Nyhamra i produksjonen.

Vil ha strøm fra land til nytt gassfelt

Investeringer i Løten, Hamar og Elverum: - Etableringen av et datasenter vil være en dominobrikke for videre utvikling

Datasenter på Heggvin vil kreve all tilgjengelig kraft

Arendal vant kampen om ny batterifabrikk

Den nye batterifabrikken på Sørlandet skal etableres i Eyde Energipark i Arendal. Fabrikken får minst 2000 ansatte.

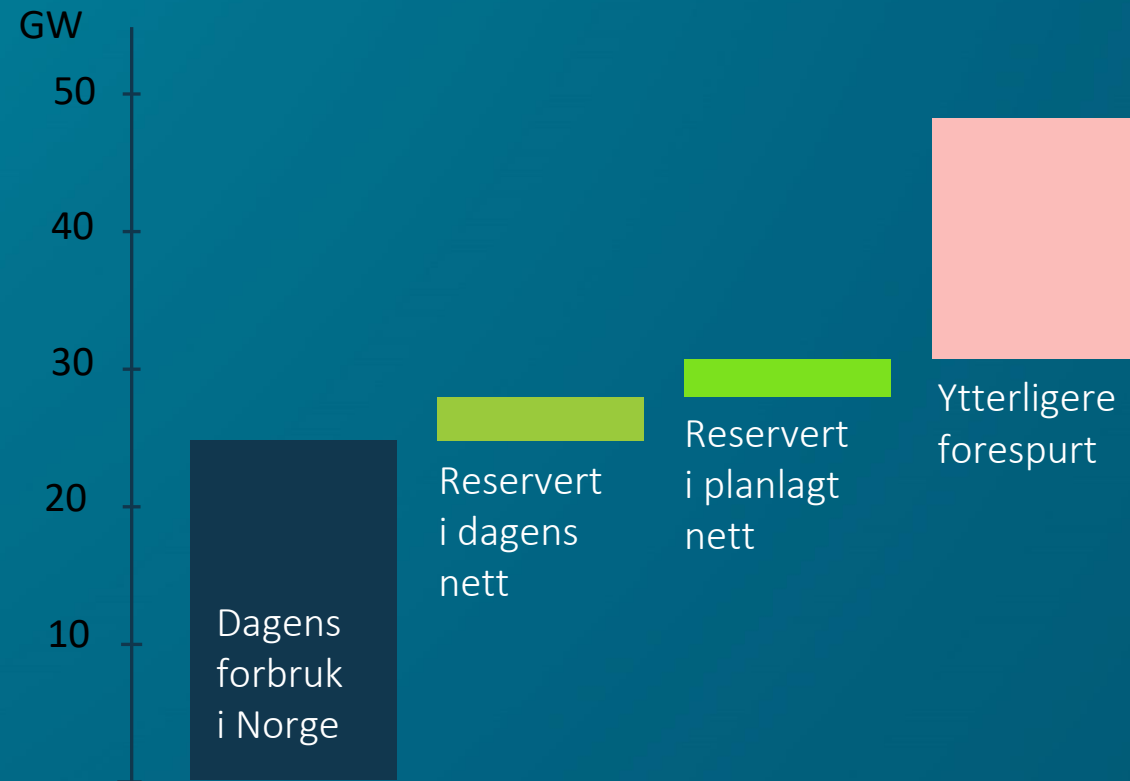
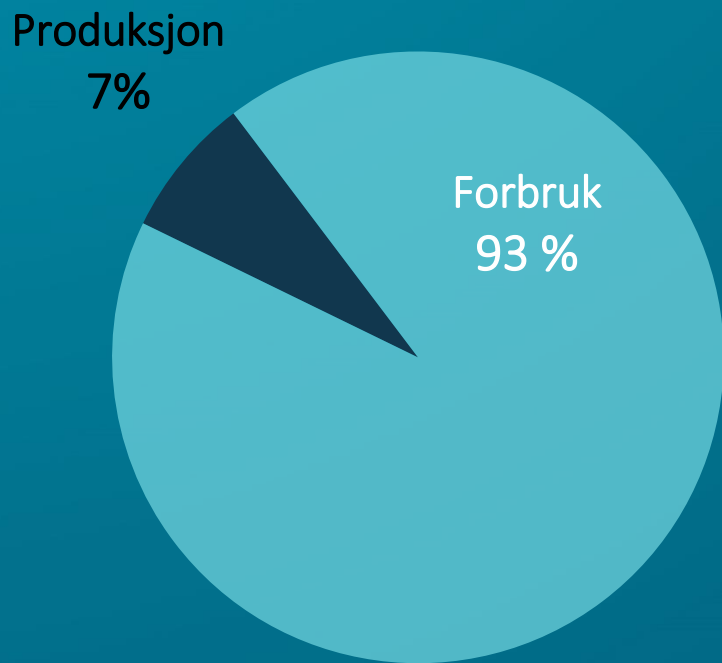
Heidi Dittelsen
Journalist
Jon Gullus
Journalist
Odd Rønnefeldt
Journalist
Publisert 22. des. 2020 kl. 10:04
Oppdatert 23. des. 2020 kl. 09:17
Artikkelen er mer enn et år gammel.

Like før jul pekte norske Manusk Batteries på Eyde Energipark i Arendal. Med på laget er Bjørn Rune Gristen, Agder Energi og Bellona.

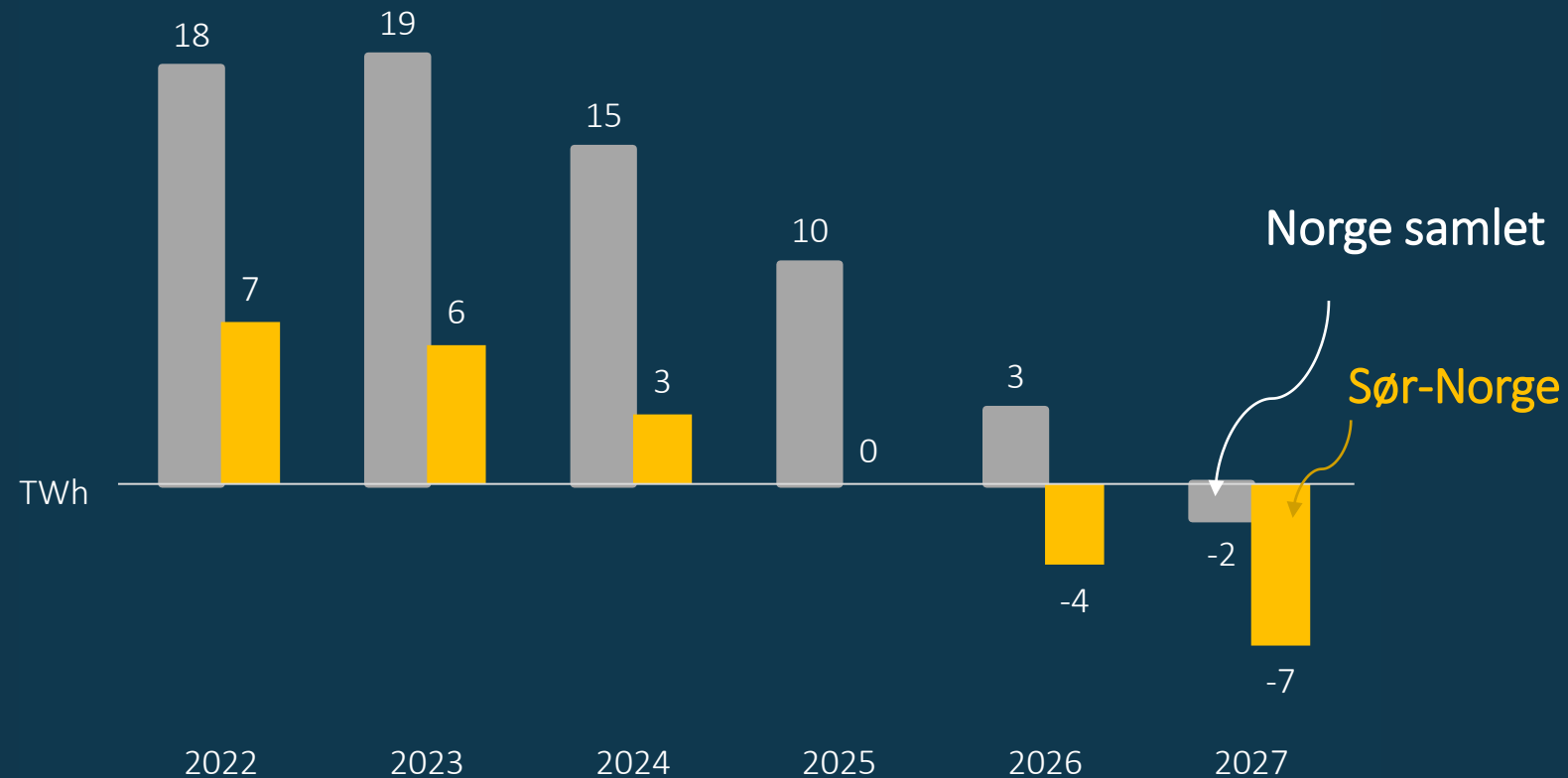
Her planlegg asiatane gigantsenteret: Vil trenge like mye strøm som 70.000 hus

Det pågår en grønn industrialisering

Norge går mot kraftunderskudd

Basisprognose for norsk kraftbalanse, Statnetts Kortsiktige Markedsanalyse, 2022-2027

Industrialisering

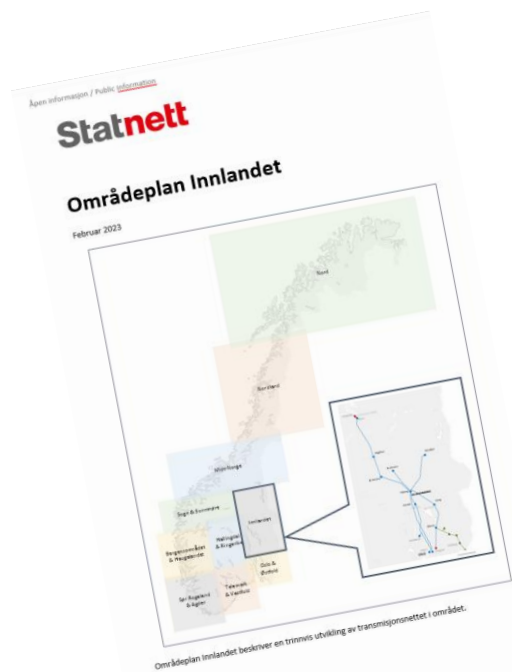
Samarbeid

Produksjon

Nett

Involvering av interessenter

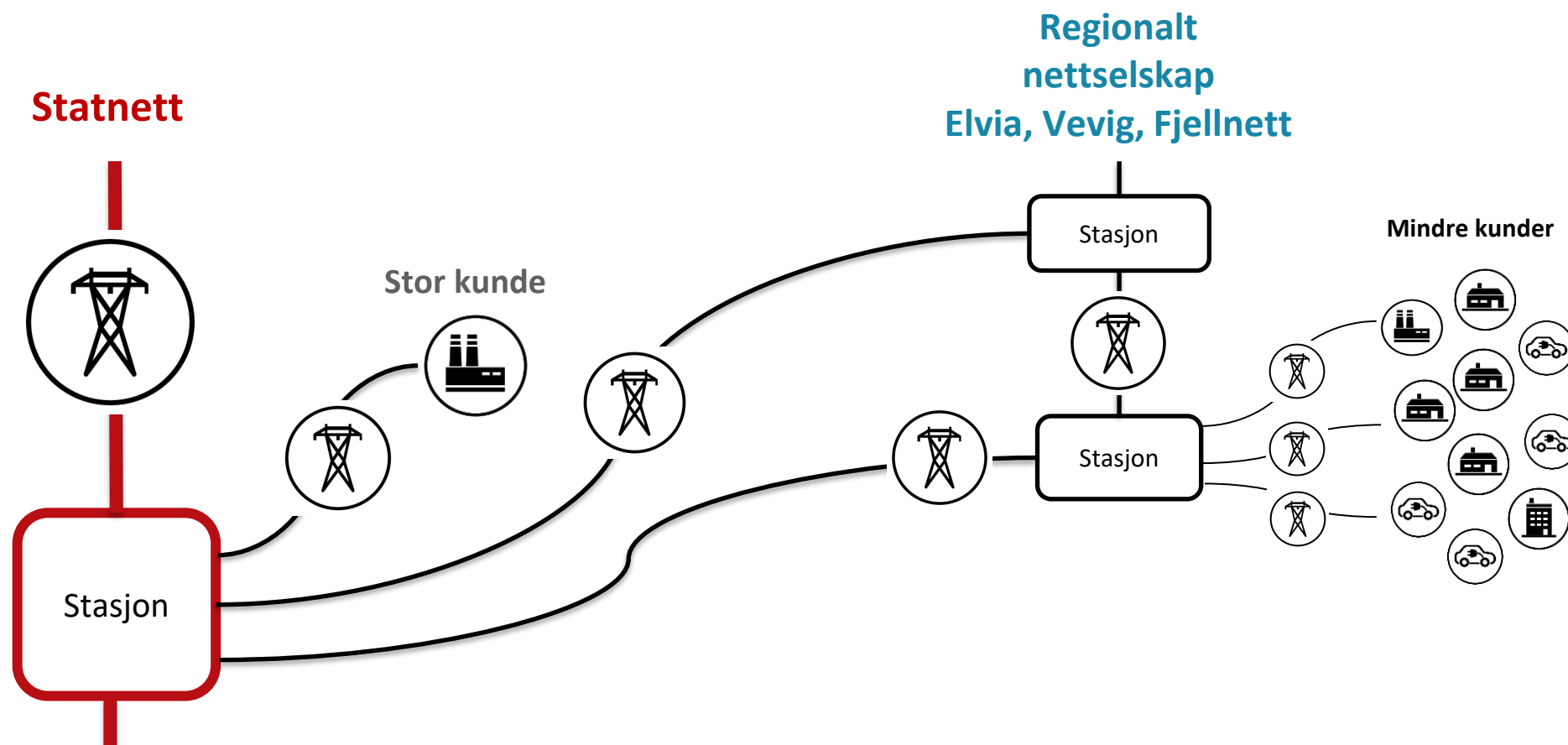
Områdeplan, dialogmøter og regionale kraftsystemutredninger hjelper oss å skape en felles forståelse

- Områdeplaner og Kraftsystemutredninger anbefaler *utvikling* av transmisjonsnett og regionalnett.
- Løsningsvalg, for eksempel plassering av nye stasjoner, gjøres i det enkelte *utbyggingsprosjektet*. Vi involverer og informerer kommuner og andre interessenter i utviklingen.
- Statnett og regionale nettselskaper søker om konsesjon fra NVE. Konsesjonssøknaden er på høring hos involverte parter.

De fleste kundene tilknyttet distribusjonsnett - men påvirker kapasiteten i transmisjonsnett

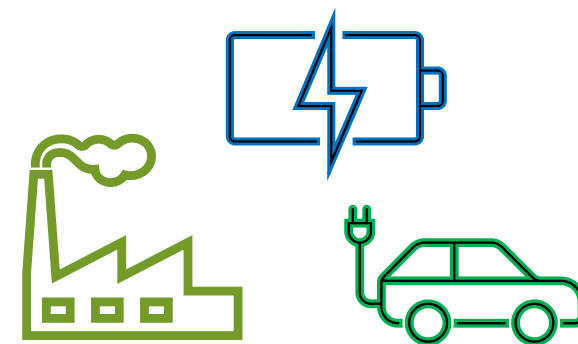
Lokalt eller regionalt nettselskap følger opp sine kunder og søker økt kapasitet hos Statnett

Kunden kontakter sitt lokale nettselskap

Nettselskapet søker **Statnett** om økt kapasitet i transmisjonsnett

Kunden tilknyttes

Områdeplan Innlandet

Helhetlig og langsiktig nettutvikling gjennom 10 områdeplaner

Nord
kapasiteten reservert, behov for økt overføringskapasitet internt og inn til området

Nordland
I dag produksjonsoverskudd, men store industriplaner gir behov for nett nord-sør og mot Sverige

Midt
overføring nord-sør, forbruksvekst Møre og Stor-Trondheim

Innlandet
overføring nord-sør, spenningsoppgradering og vekstplaner

Hallingdal og Ringerike
overføring vest-øst, forbruksplaner i Ringerike, fornyelser og restrukturering

Oslo, Akershus og Østfold
Storby, vekstplaner i Østfold og utveksling med Sverige

Telemark og Vestfold
restrukturering/spenningsoppgradering og økt forbruk

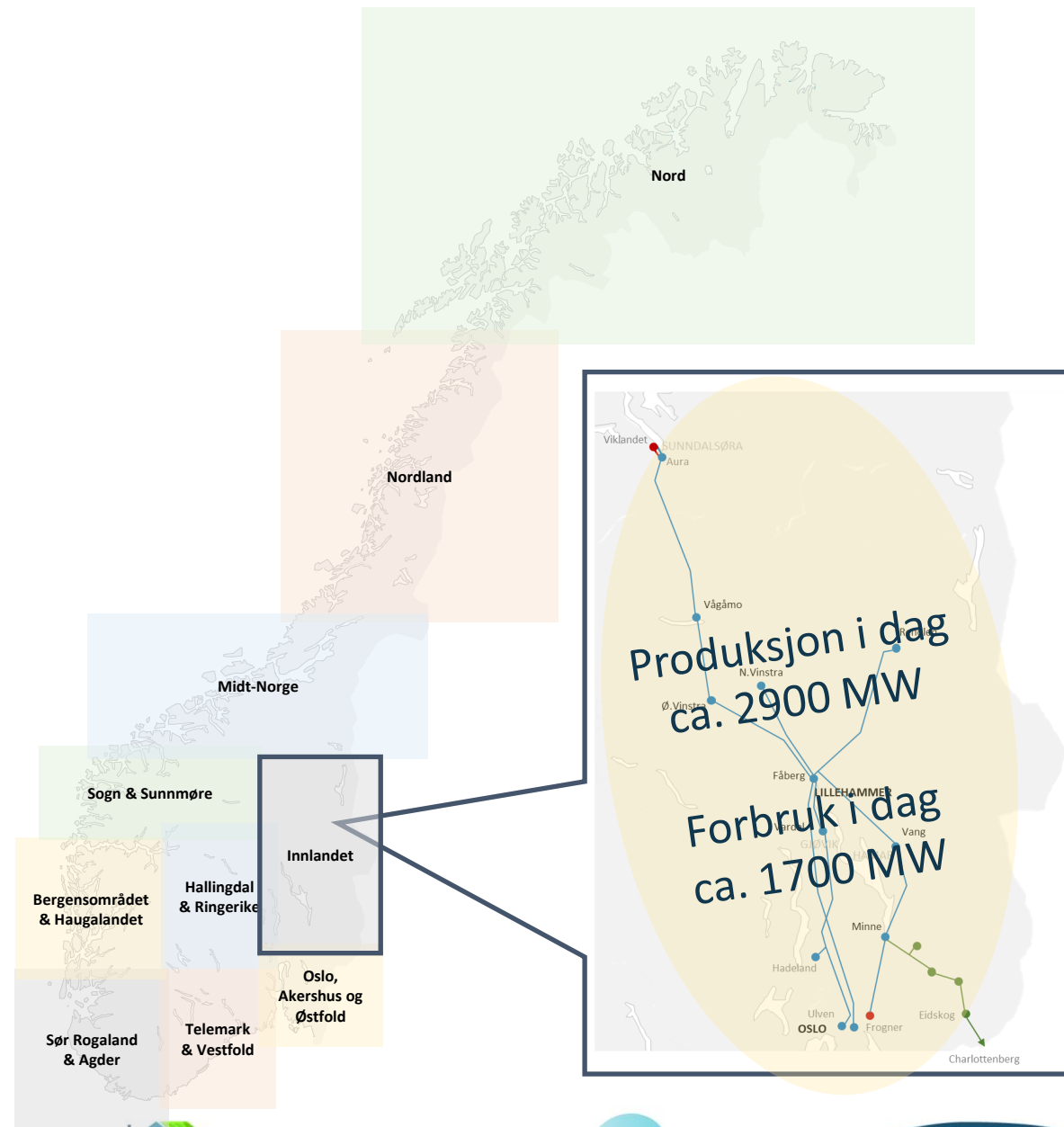
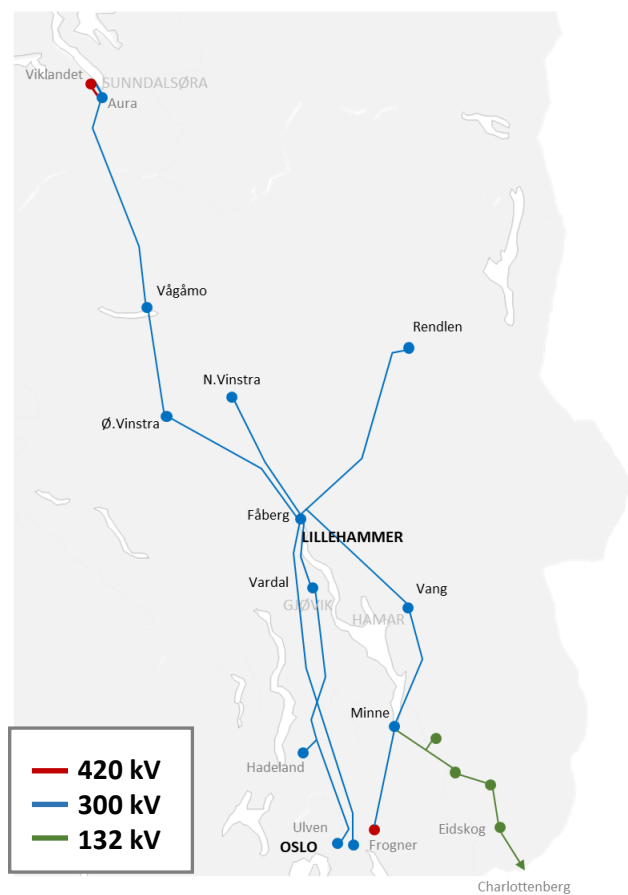
Sør-Rogaland og Agder
forbruk på kysten, utenlandsforbindelser, havvind

Bergensområdet og Haugalandet
spenningsoppgradering, økt forbruk på kysten, havvind

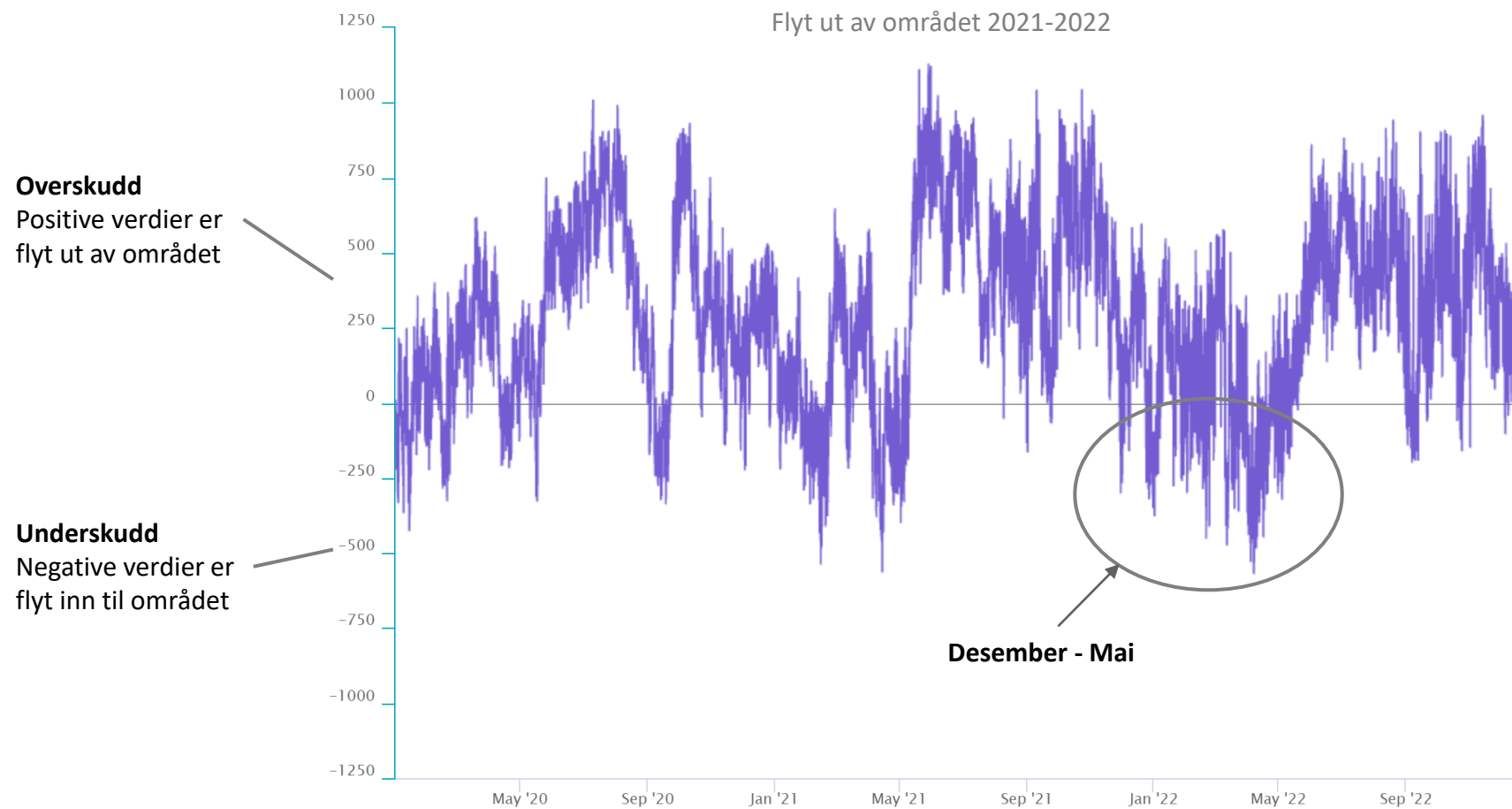
Sogn og Sunnmøre
produksjon, overføring nord-sør

Området veksler mellom underskudd og overskudd

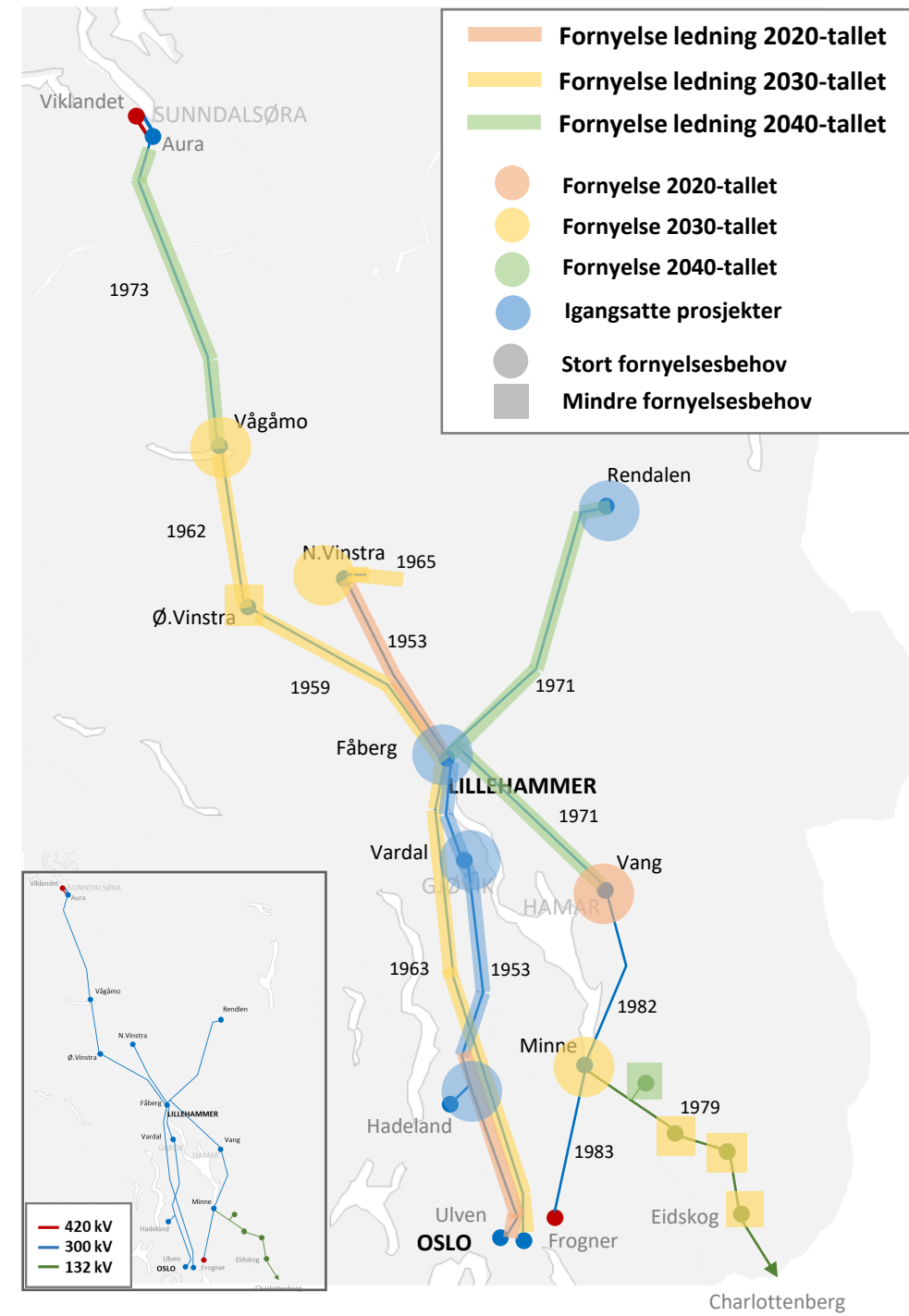
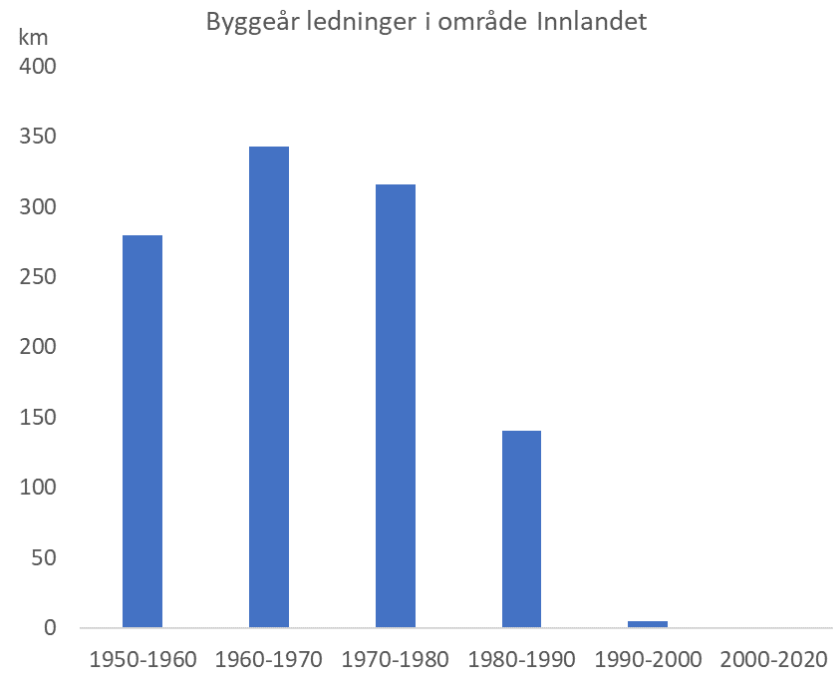

Området veksler mellom underskudd og overskudd

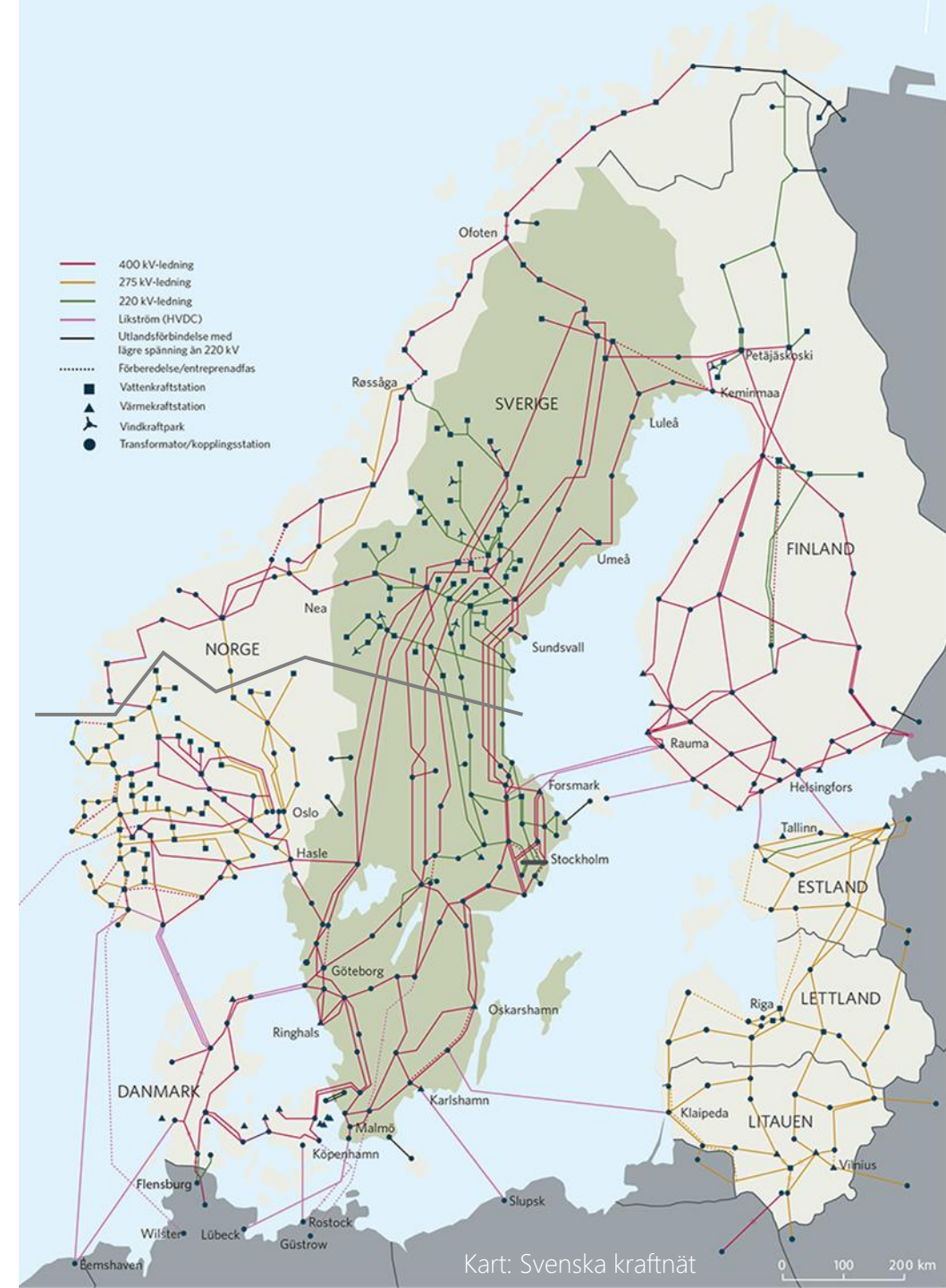
Fornyelsesbehov anlegg

Mange gamle 300 kV-anlegg

Ett kraftsystem – ett kraftmarked

- Nettet i Norden henger sammen
- Tidligere små prisforskjeller
- Stor prisforskjell nord-sør siste året
- Forventer mye mindre prisforskjell nord-sør enn det siste året, men fortsatt vesentlig høyere enn de har vært i snitt de siste tiårene før 2021
- Statnetts totale nettplan legger opp til en kraftig forsterkning nord-sør
  - For Innlandet betyr dette, i første omgang, forsterkning til 420 kV fra Sunndalsøra til Oslo

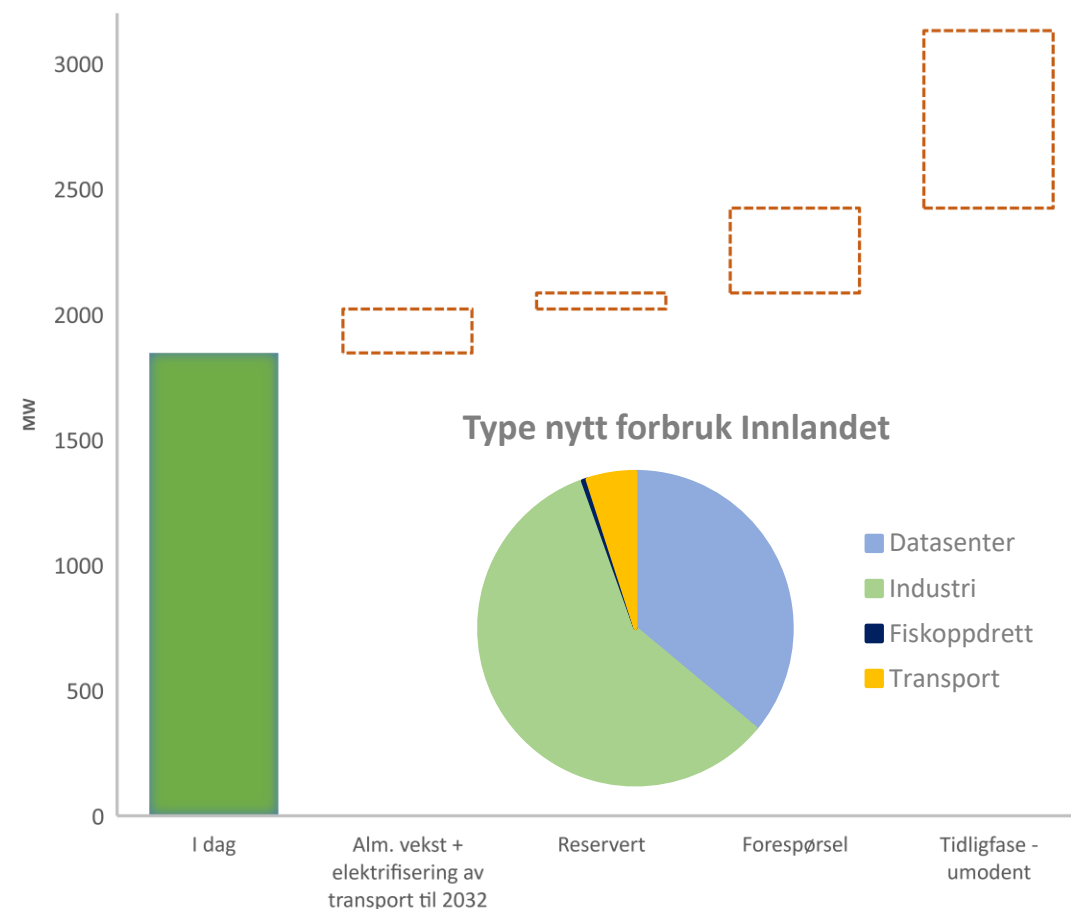

Store forbruksplaner, samt planer om sol- og vindkraft

- Nye forbruksplaner på ca. 1100 MW* med varierende modenhetsgrad
- Ca. 60 % økning fra makslast* i dag
- Planer om solkraft og noe vindkraft
  - Ikke avklart nettbehov
  - Bidrar lite i topplasttimene – men positivt for energibalansen

*per 1.10.2022. Figuren er en illustrasjon over kjente planer per dato, og ikke en prognose for forventet økning i maksimalt forbruk

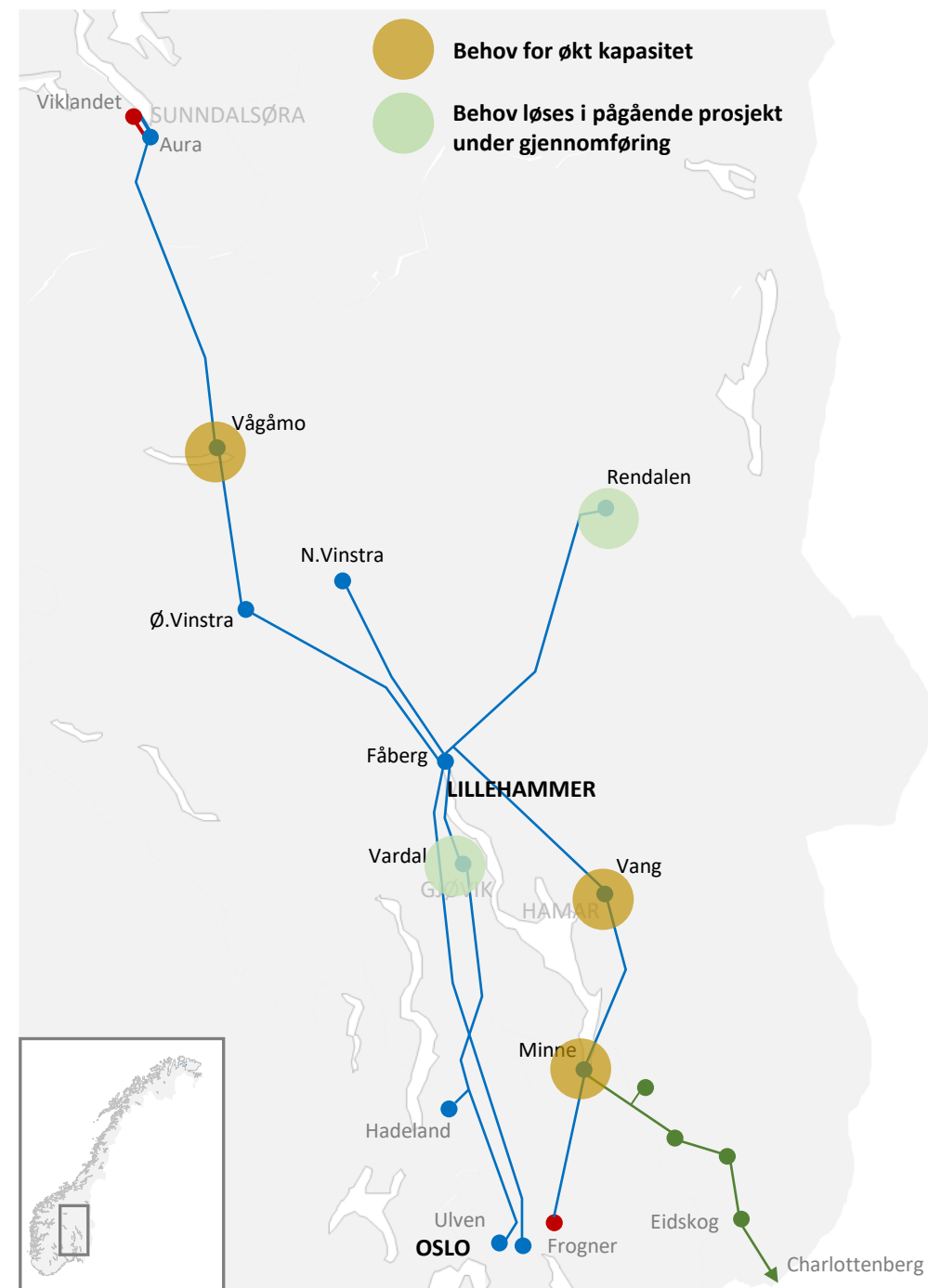
FORBRUKSPLANER INNLANDET*

Kapasitet for nytt forbruk og produksjon

Det er lite ledig kapasitet i flere stasjoner

- **Mjøsområdet: Vardal, Vang og Minne**
  - Ledig kapasitet i dagen nett for tilknytning av både forbruk og produksjon på ordinære vilkår, er allerede reservert.
  - Pågående prosjekt i Skyberg forbedrer situasjonen.
- **Vågåmo**
  - Lite/ingen ledig kapasitet i dagens nett til nytt forbruk på ordinære vilkår. Det er også utfordrende å få ut produksjonen ved feil.
- **Rendalen**
  - Begrenset ledig kapasitet i påvente av ny transformator i pågående prosjekt.

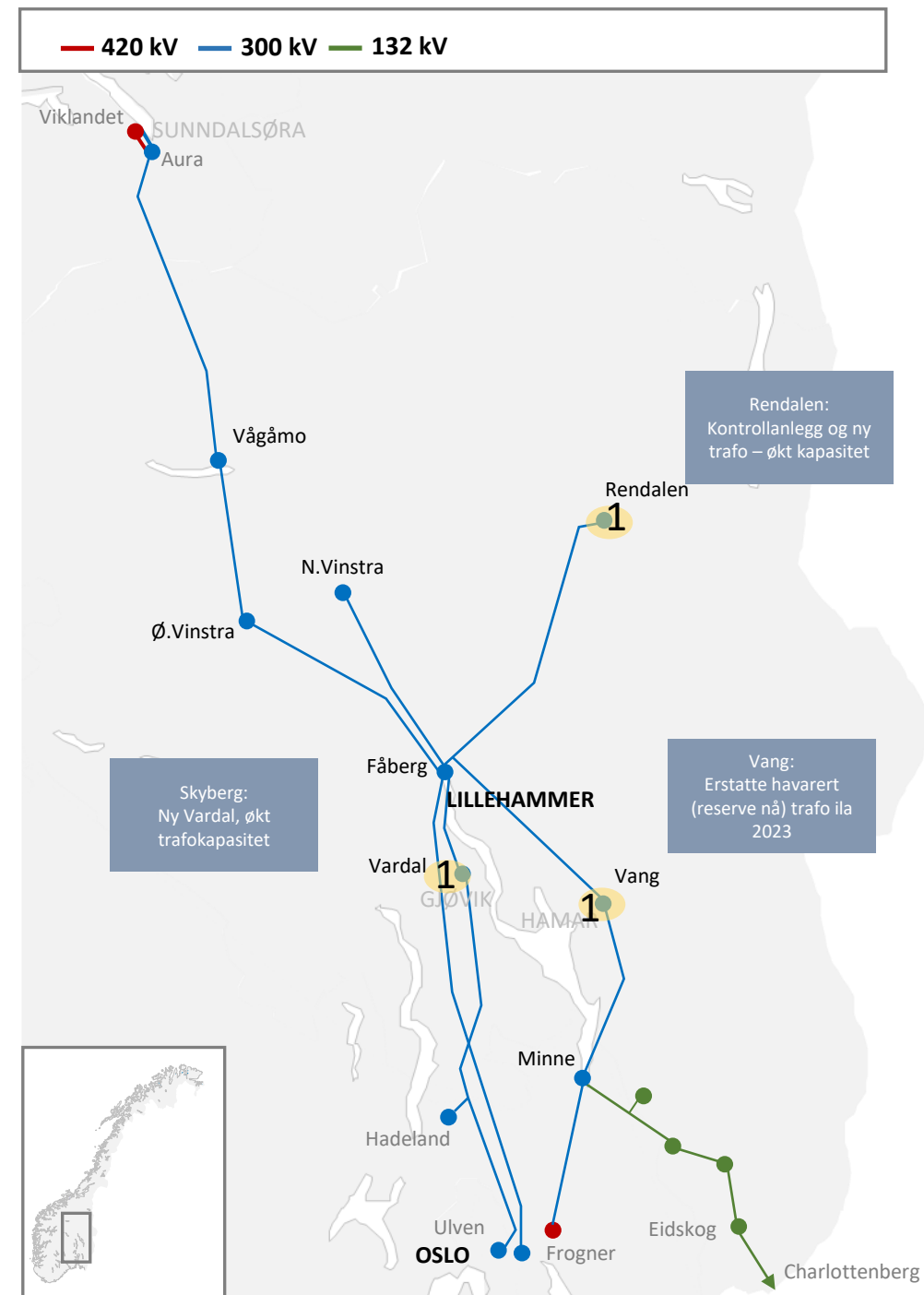

Trinnvis utvikling mot målnett

Trinn 1

– Pågående prosjekter innen 5-6 år

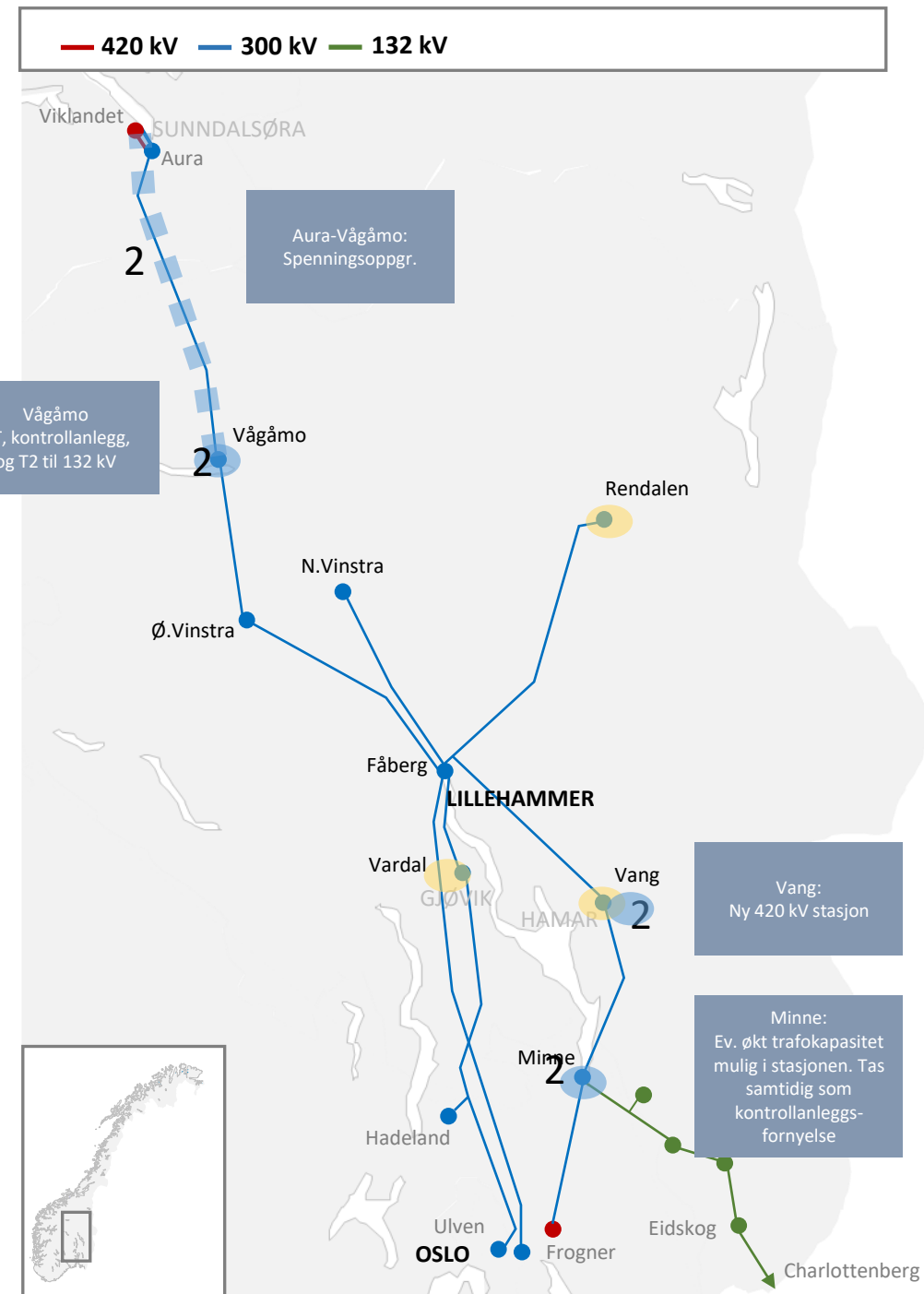
- Trinn 1 inkluderer tiltak hvor vi allerede har satt i gang prosjektutvikling samt konsesjonssøkte tiltak som vi forventer ferdigstilles før 2027/28
- Tiltak i Trinn 1 er markert gul ●
- Tiltak i Vardal og Rendalen gir økt transformeringskapasitet og mulighet for å gi tilknytning til forbruk og produksjon

Trinn 2

– Vi akselererer økt transformeringskapasitet innen 5-7 år

- Trinn 2 inkluderer tiltak for å øke transformeringskapasiteten for tilknytning av nytt forbruk og/eller produksjon
- Vi akselererer og setter i gang en rekke tiltak for å øke transformeringskapasiteten i Vågåmo, Vang og Minne.
- Temperaturoppgraderer Aura-Vågåmo og gjør klart for 420 kV drift
- Tiltakene er markert med farge:
  - Trinn 1: Gul ●
  - Trinn 2: Blå ●

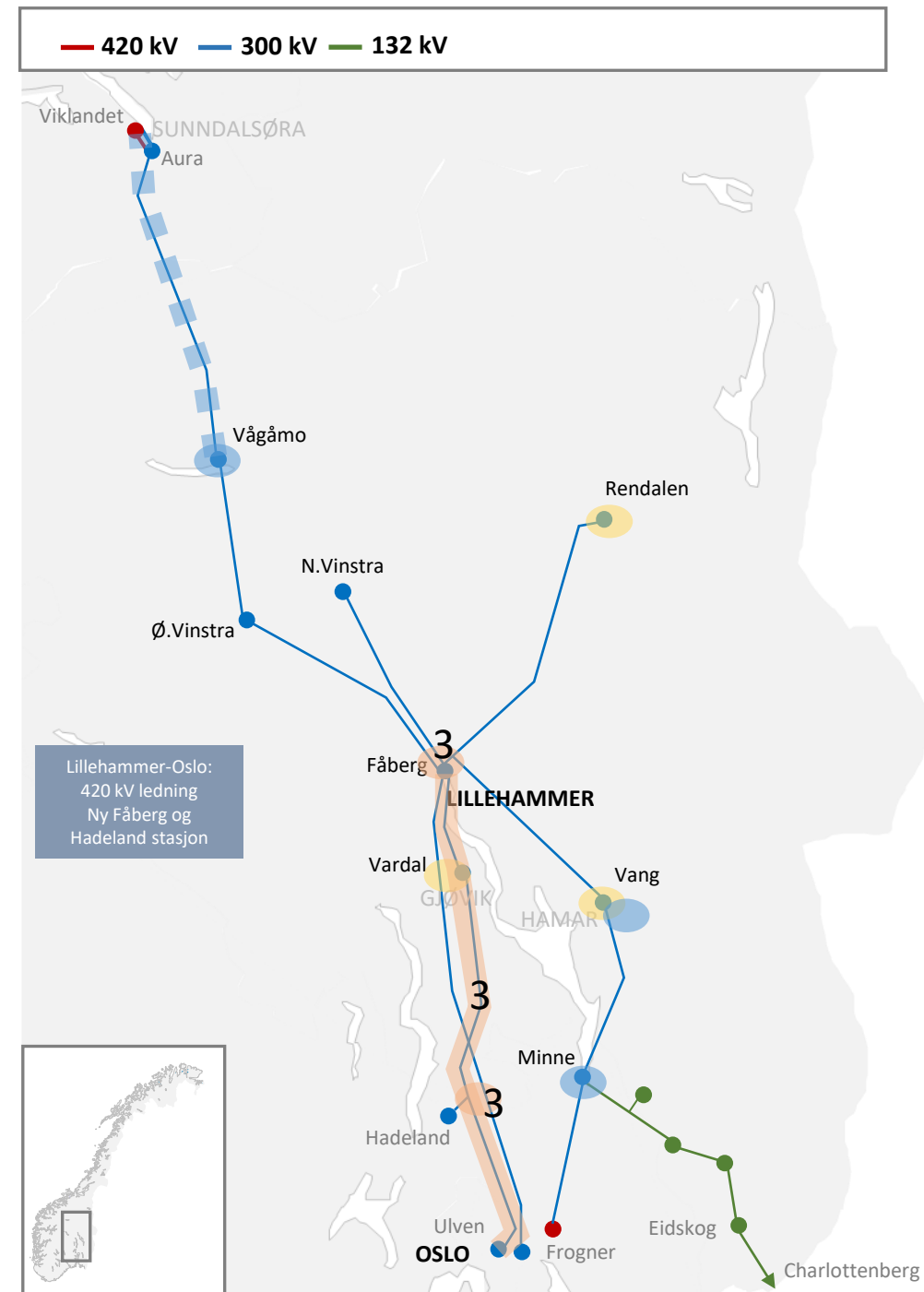

Trinn 3

– Pågående prosjekter med lenger ledetid ferdigstilles 2027-2032

- Trinn 3 inkluderer i hovedsak resterende igangsatte prosjekter som vi forventer ferdigstilles før 2032
- Endepunkt i Oslo for ny ledning fra Lillehammer utredes i 2023 og er omtalt i områdeplan Oslo, Akershus og Østfold
- Tiltakene er markert med farge:
  - Trinn 1: Gul ●
  - Trinn 2: Blå ●
  - Trinn 3: Rød ●

Stiplet linje er oppisolering av eksisterende ledning

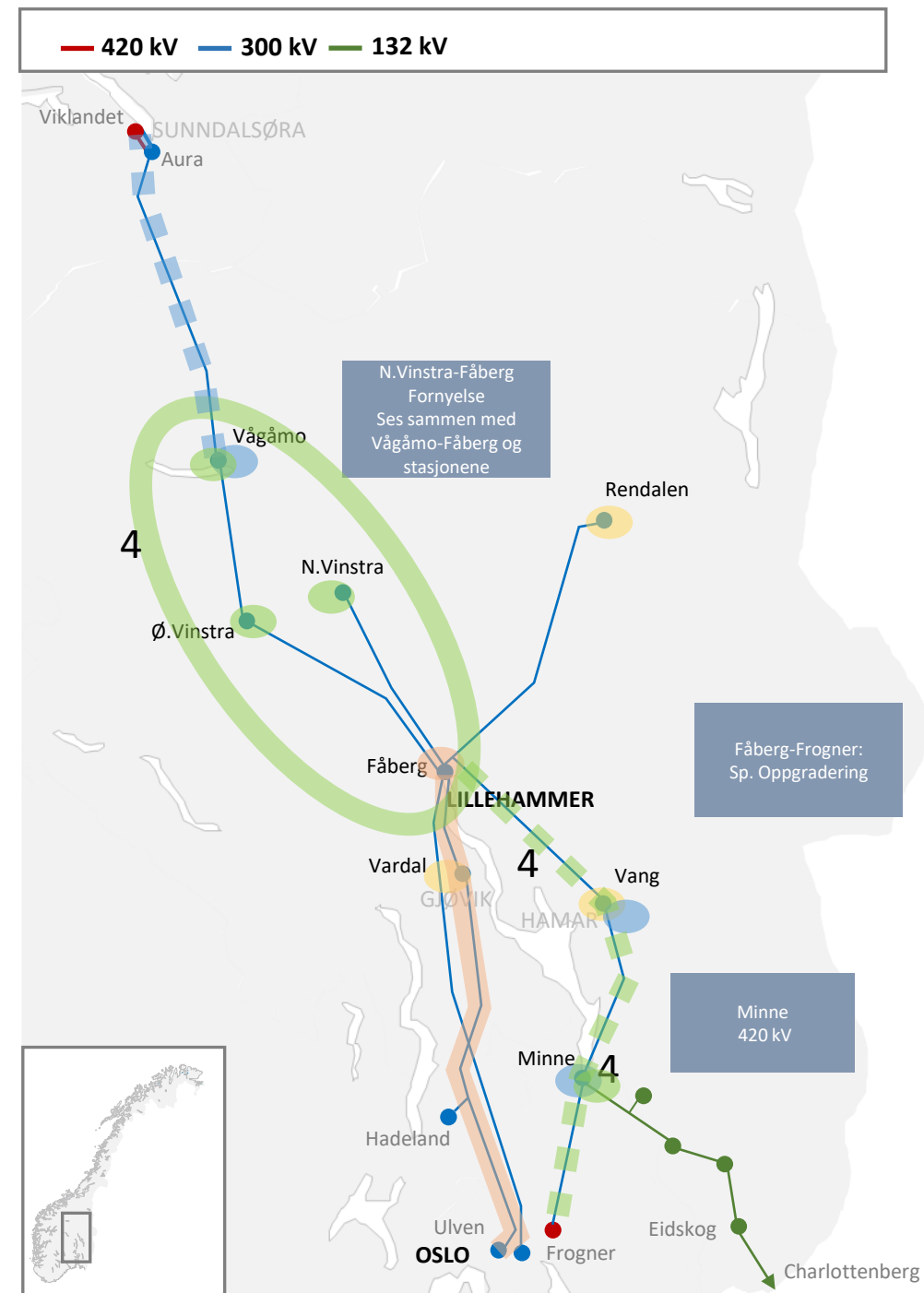

Trinn 4

– 420 kV gjennom Gudbrandsdalen 2035-2040

- Trinn 4 inkluderer fornyelse av Nedre Vinstra-Fåberg. Her planlegger vi å komme i gang raskt, men vi må utrede mer før vi kan lande anbefalt målnettstruktur. Ses sammen med bl.a. fornyelse og forsterkning av Vågåmo-Øvre Vinstra.
- I dette trinnet bygger vi klart ledninger og stasjonsanlegg for å klargjøre for 420 kV mellom Sunndalsøra og Oslo.
- Tiltakene er markert med farge:
  - Trinn 1: Gul ●
  - Trinn 2: Blå ●
  - Trinn 3: Rød ●
  - Trinn 4: Grønn ●

Stiplet linje er oppisolering av eksisterende ledning

Vi er i gang – og setter i gang flere kapasitetsøkende tiltak

Skyberg – Ny Vardal stasjon
(pågående prosjekt)

Rendalen – fornyelse og økt kapasitet
(pågående prosjekt)

Vang 420 kV stasjon og økt kapasitet

Minne økt kapasitet

Vågåmo økt kapasitet

Aura – Vågåmo økt kapasitet, 420 kV drift

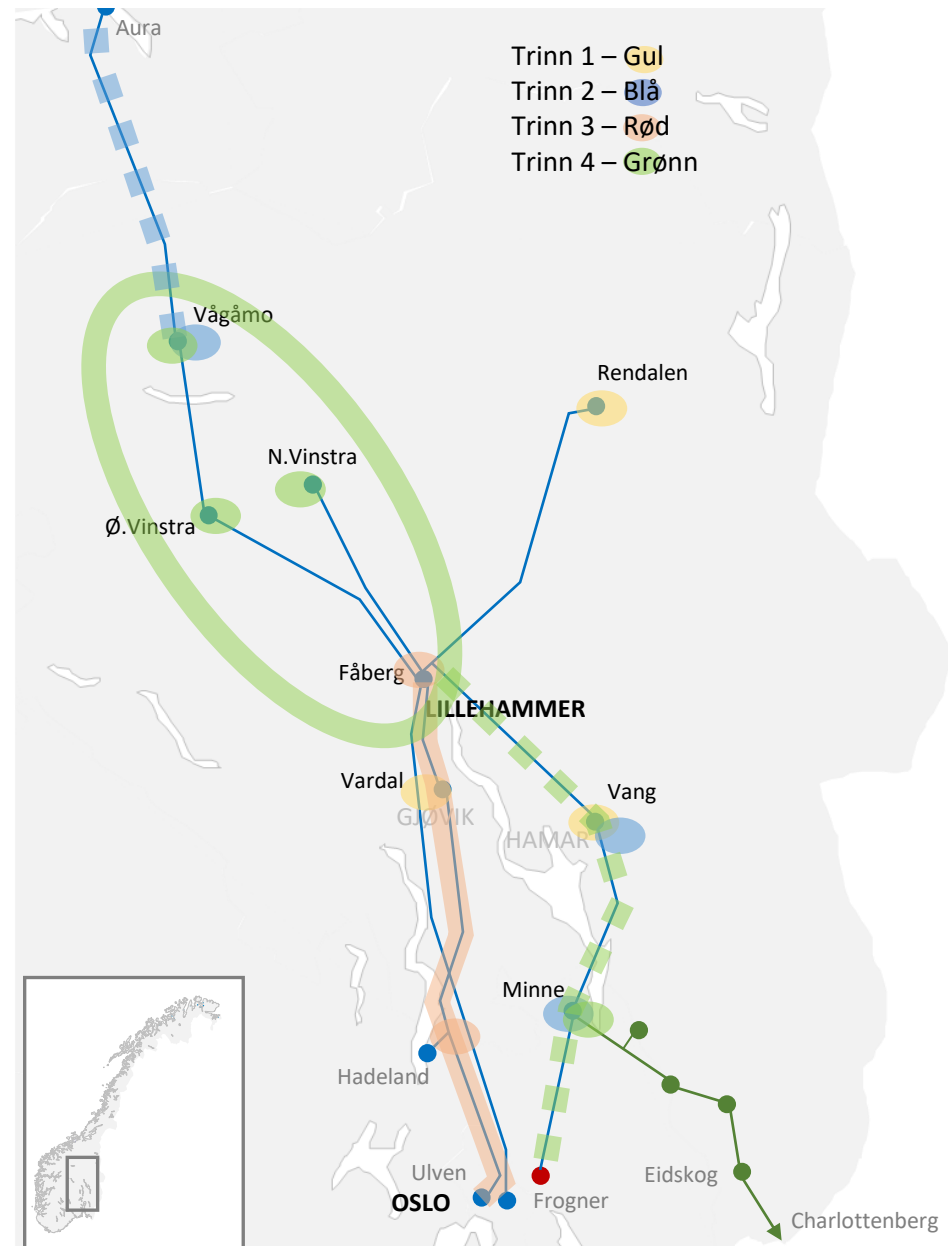
Lillehammer – Oslo økt kapasitet, inkl Fåberg og Roa stasjoner
(pågående prosjekt)

Lillehammer – Frogner økt kapasitet

420 kV drift

Minne 420 kV stasjon

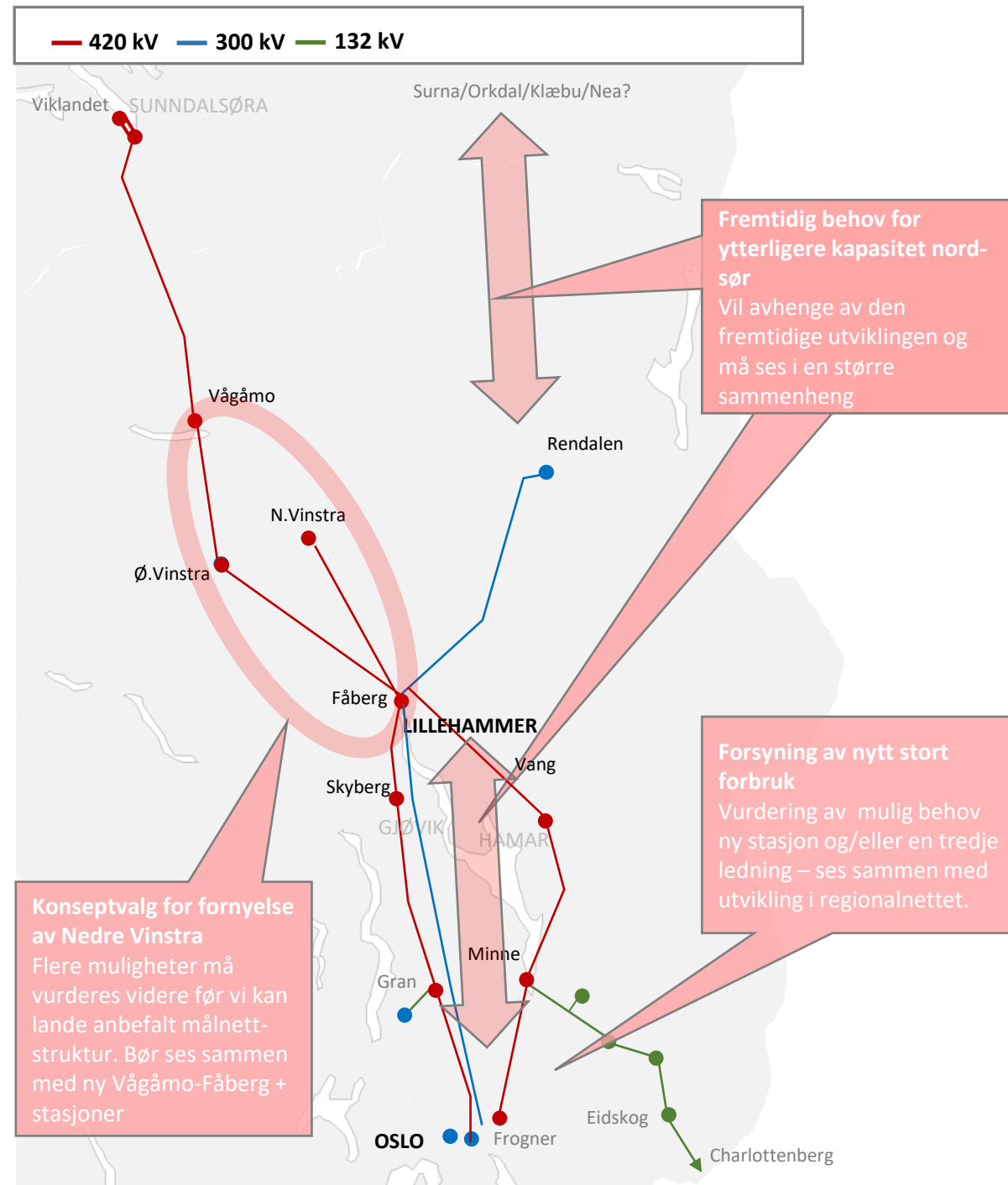
Vågåmo – Lillehammer, inkl. stasjoner Vågåmo, Øver og Nedre Vinstra

Målnettet 2040

– og noen utviklingsmuligheter

- **Økt overføringskapasitet** mellom Midt- og Sør-Norge, kombinert med nettförsterkning over Sognefjorden.
- Nye stasjoner på 420 kV og **økt transformeringskapasitet** legger til rette for tilknytning av nytt forbruk og ny produksjon.
- Faktisk mulig tilknytningskapasitet må vurderes i de enkelte tilfellene.
- **Behov for ytterligere 420 kV forbindelser**, utover målnettet, avhenger av utviklingen både på regionalt, nasjonalt og nordisk nivå.
- **Videre utvikling av målnettet** i neste oppdatering av områdeplanen – må ses i sammenheng med et større bilde/flere områder.

Hva skjer nå?

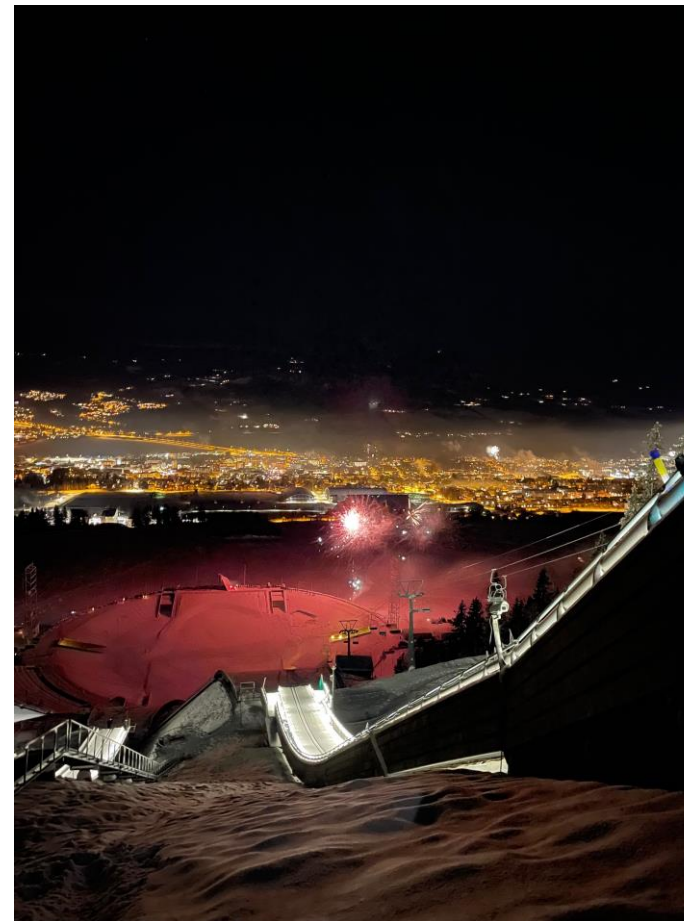
Økt forbruk forutsetter nett, produksjon og fleksibilitet

- Industriutvikling forutsetter nett, ny produksjon og fleksibilitet på kundesiden.
- Mer kraftproduksjon – og utsiktene til mer kraftproduksjon
  - Er en sentral faktor for vekst i forbruk.
  - Nytt og prissensitivt forbruk og avhenger blant annet av utviklingen i ny produksjon.
- Statnett arbeider med muligheter for tilknytning før netttiltak
  - Med fleksibilitetsløsninger og tilknytning med vilkår, sammen med de regionale nettselskapene, for å se på muligheter for tilknytning før netttiltak.
  - Økt anleggsutnyttelse – strategisk satsingsområde
- Statnett ser behov for prioritering innen nettilknytning - dette krever endring i regelverket.

Målnett inkluderer tiltak som gir økt overføringskapasitet og lokal tilknytningskapasitet

- Vi er godt i gang med flere tiltak i området
- Vi akselererer og setter i gang flere tiltak for økt transformeringskapasitet
- Vi forsterker og oppgraderer til 420 kV fra Sunndalsøra til Oslo
- Tidlig dialog og godt samarbeid er en forutsetning for planlegging og effektiv nettutbygging.
- Områdeplanen skal etter planen bli publisert i løpet av første kvartal i år.

Innspill og kommentarer?

Direktør Regionale planer nord, øst og midt: Anne Sofie Risnes (anne.risnes@statnett.no)
Kundekontakt i øst: Christopher Aarnseth Ruud (christopher.ruud@statnett.no)
Planansvarlig øst: Caroline Kristiansen (linneacaroline.kristiansen@statnett.no)

OMRÅDEPLAN INNLANDET.

Dialogmøte 5.januar 2023
Hamar

Elvia

STATNETT LEVERER RUNDT
HALVPARTEN AV EFFEKTEN NÅR
FORBRUKET ER HØYEST

REGIONALE NETTEIERE
GROVFORDELER STRØMMEN

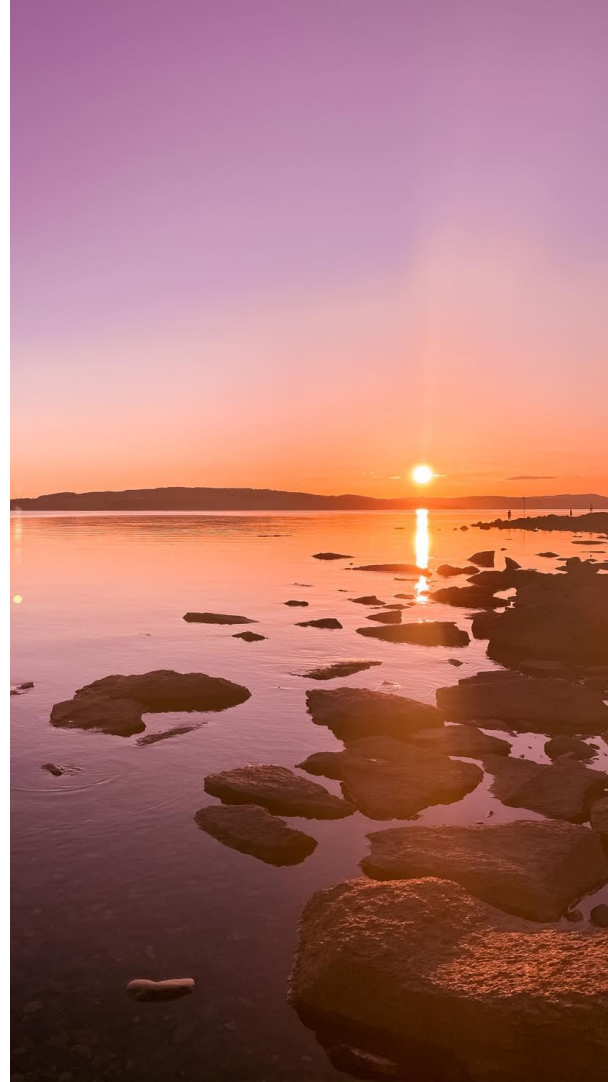
LOKALE NETTSELSKAPER
LEVERER STRØMMEN TIL
KUNDENE

A photograph of a power line tower in a forested area with mountains in the background. The tower is a tall, dark structure with multiple cross-arms supporting power lines. The surrounding landscape is lush with green vegetation and tall pine trees. In the distance, blue mountains are visible under a clear sky with some light clouds. The image is partially obscured by a dark grey circular shape on the left and a white circular shape on the bottom right.

Elvia

Innlandet

- 370 000 innbyggere
- 46 kommuner
- 52 590 km²
- Høyeste fjell
- Lengste elv
- Største innsjø
- Største hyttefylke

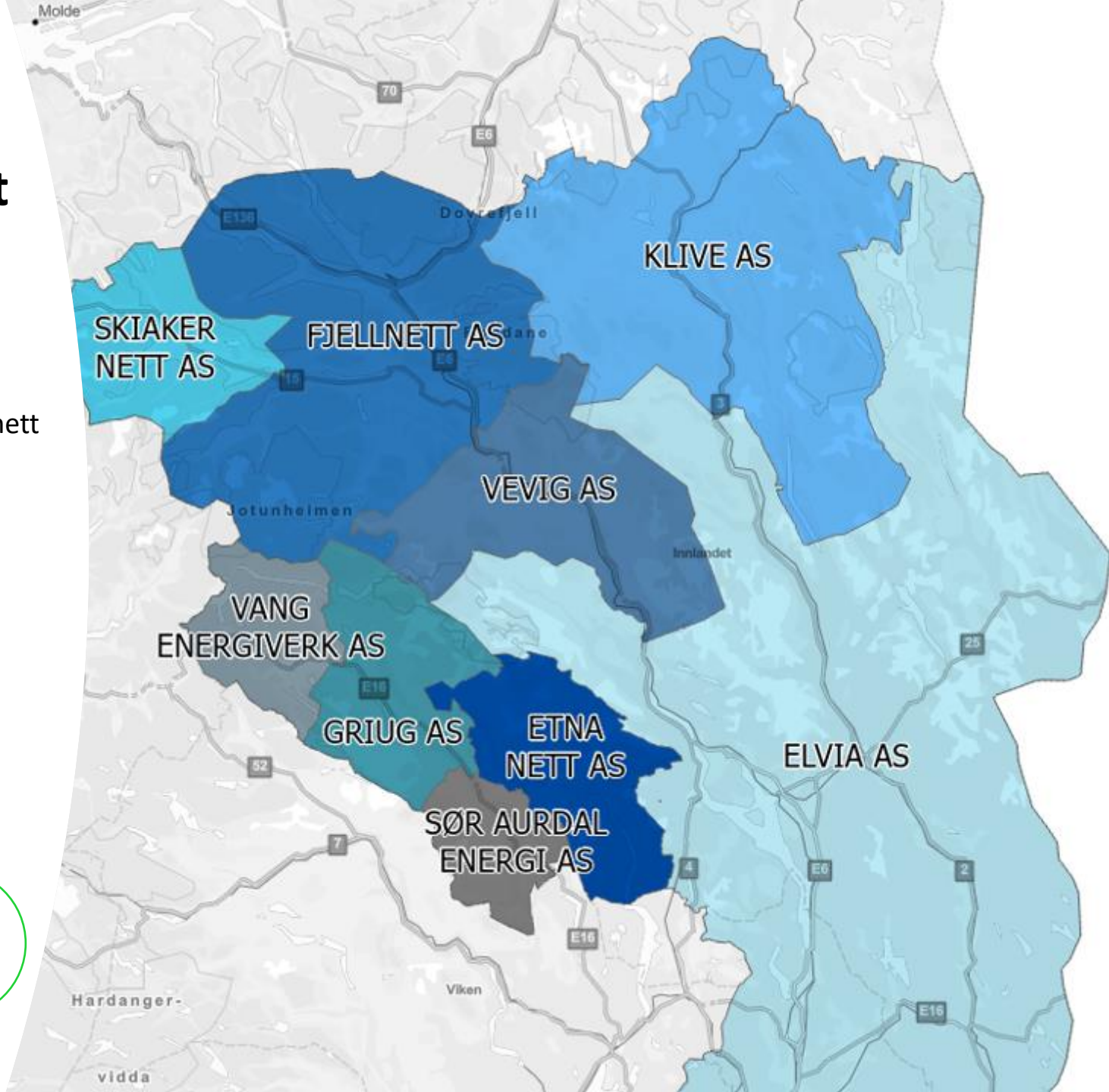

Strømnettet dimensjoneres for timene i året hvor strømforbruket er høyest.

Nøkkeltall for det regionale distribusjonsnett

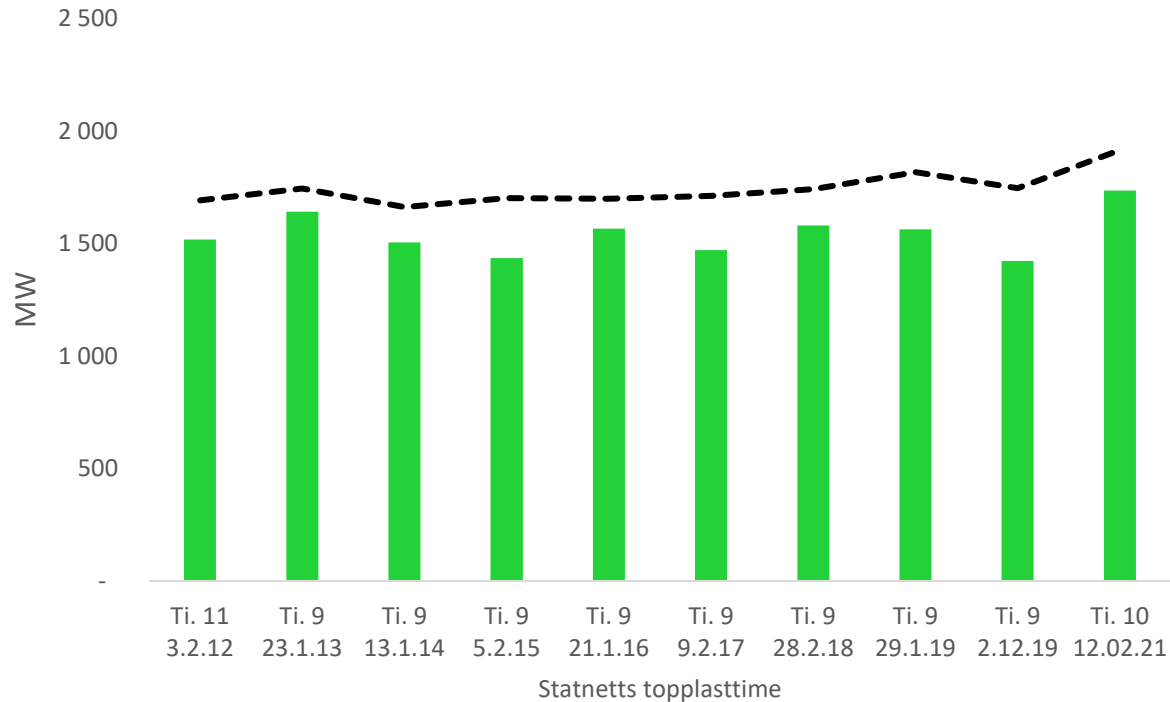
Transmisjonsnettpunkter	8 stk.
Transformatorstasjoner	>80 stk.
Spenninger	66, 132 kV
Regionalnettseiere	Elvia, Vevig, Fjellnett
Lokale nettselskaper	9
Vannkraftverk >1 MW	86 stk.
Vindparker	3 stk.
Solparker	0 stk.
Forbruk	7 TWh
Produksjon	1 680 MW
	7,2 TWh
	900 MW
Fjernvarme	1,0 TWh

52 % av makseffekten og 103 % av energien hentes fra regionalnettet.

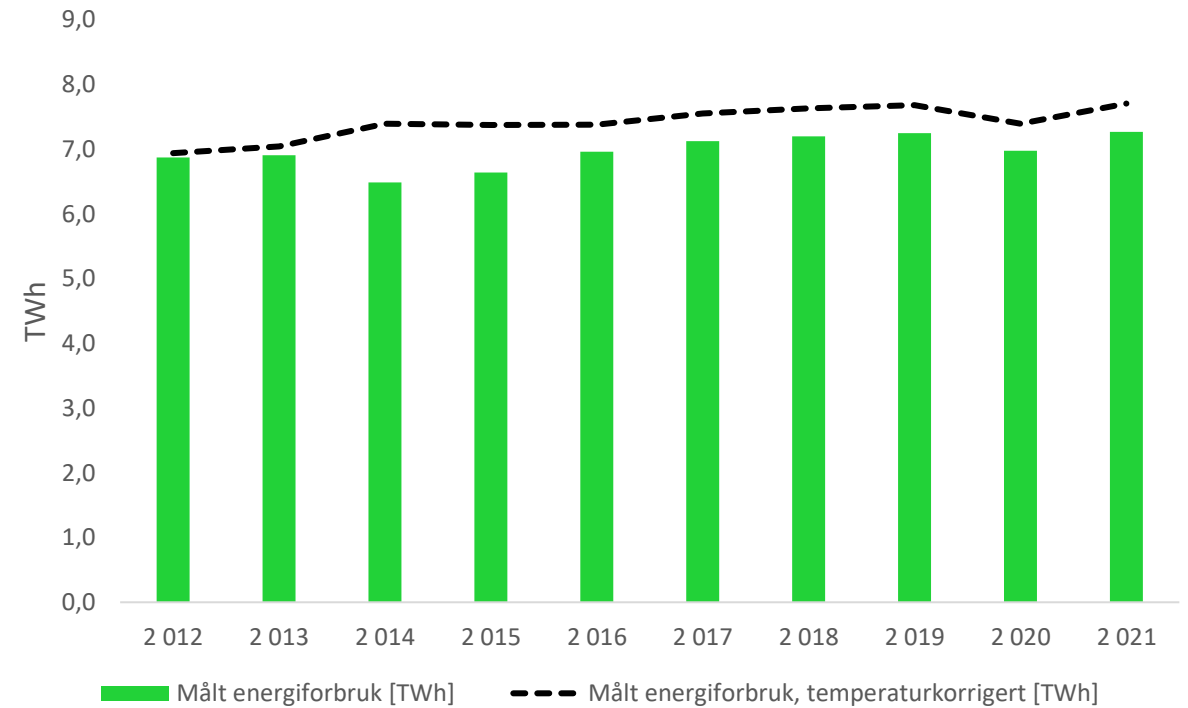

Historisk utvikling av maksimalt effektforbruk og energiforbruk

Effektforbruk 2012-2021

Energiforbruk 2012-2021

■ Målt effektforbruk [MW]

- - - Målt effektforbruk, temperaturkorrigert [GW]

■ Målt energiforbruk [TWh]

- - - Målt energiforbruk, temperaturkorrigert [TWh]

Dimensjonering av nettanlegg

- Nettet dimensjoneres for timene i året hvor strømforbruket er størst, effektdimensjonert
- Unngå innestengt produksjon
- Strøm til alminnelig forbruk inkl. ladestasjoner
- Ny produksjon ved sol-, vindkraft og elvekraft er bra for miljøet og energibalansen
- Kapasitetsøkning i regionalnettet krever konsesjon fra NVE og har lange ledetider
- Ved plassering nært Statnetts anlegg kan noen tilknytninger realiseres raskere

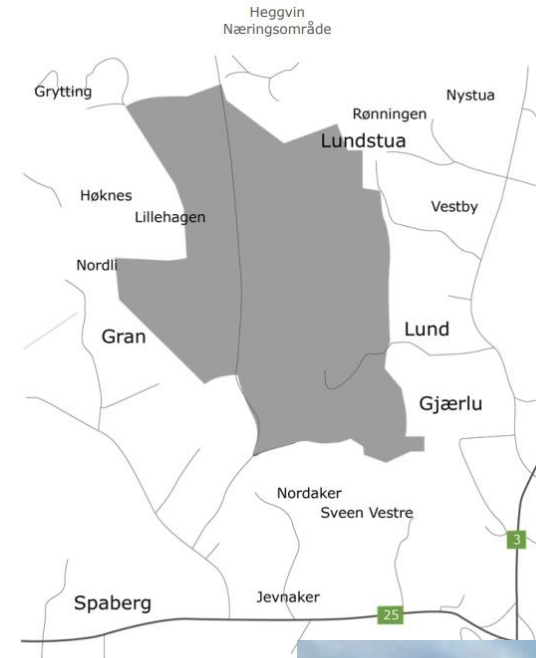

Drivere for utbygging av strømmettet

- Alminnelig forbruksutvikling
- Behov for fornyelse
- Elektrifisering av transport, dvs. biler, busser o.l. regnes som alminnelig forbruksutvikling
- Modne kundehenvendelser (produksjon og forbruk)
- Henvendelser for ny produksjon og store punktlaster

Flere steder i det regionale distribusjonsnettet kan det knyttes til forbruk eller produksjon.

Heggvin næringsområde Hamar/Løten

Tilknytningsprosessen

Prognoser og planarbeid

BP0

Utredningsfasen

BP1

Resterende faser

Info til nettselskapet og veiledning

Konkret forespørsel om kapasitet

Innledende **Driftsmessig Forsvarlig**-vurdering

Uforpliktende kostnads-estimat

Modenhetsvurdering bestått

Konsept-utredningsavtale og reservasjon i Elvia sitt nett / Plass i kapasitetskø

Henvendelse til Statnett om reservasjon i transmisjonsnettet

Konsept

Planlegge

Utføre

Input til langtidsprognoser

Statnett DF-vurdering

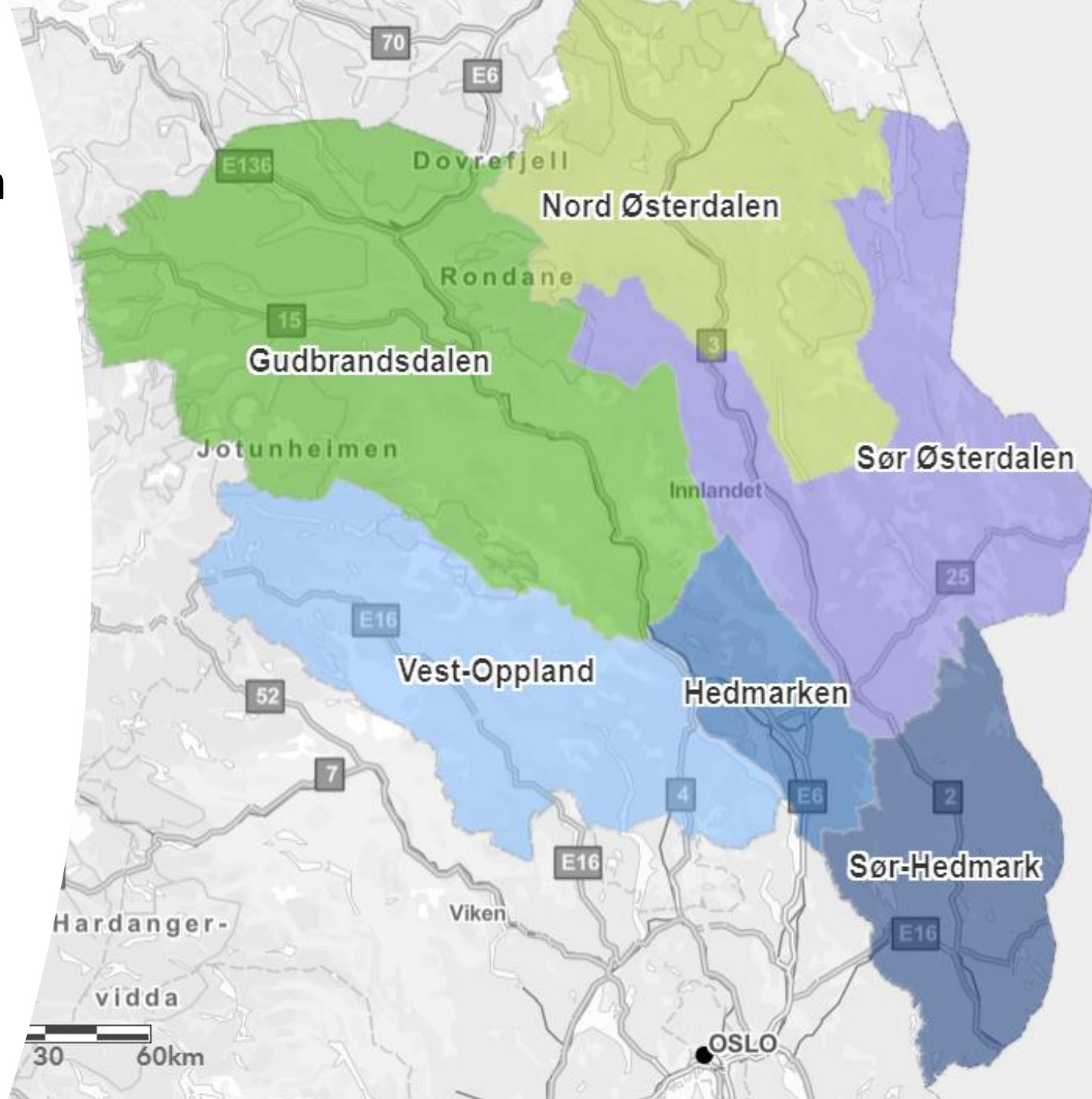
Formål: Gi kunden tilstrekkelig informasjon til å beslutte prosjektetablering

BP = Beslutningspunkt

Konseptutredninger og investeringsbeslutning gjøres basert på prognoser for alminnelig forbruksvekst og ev. modne, nye store punktlaster.

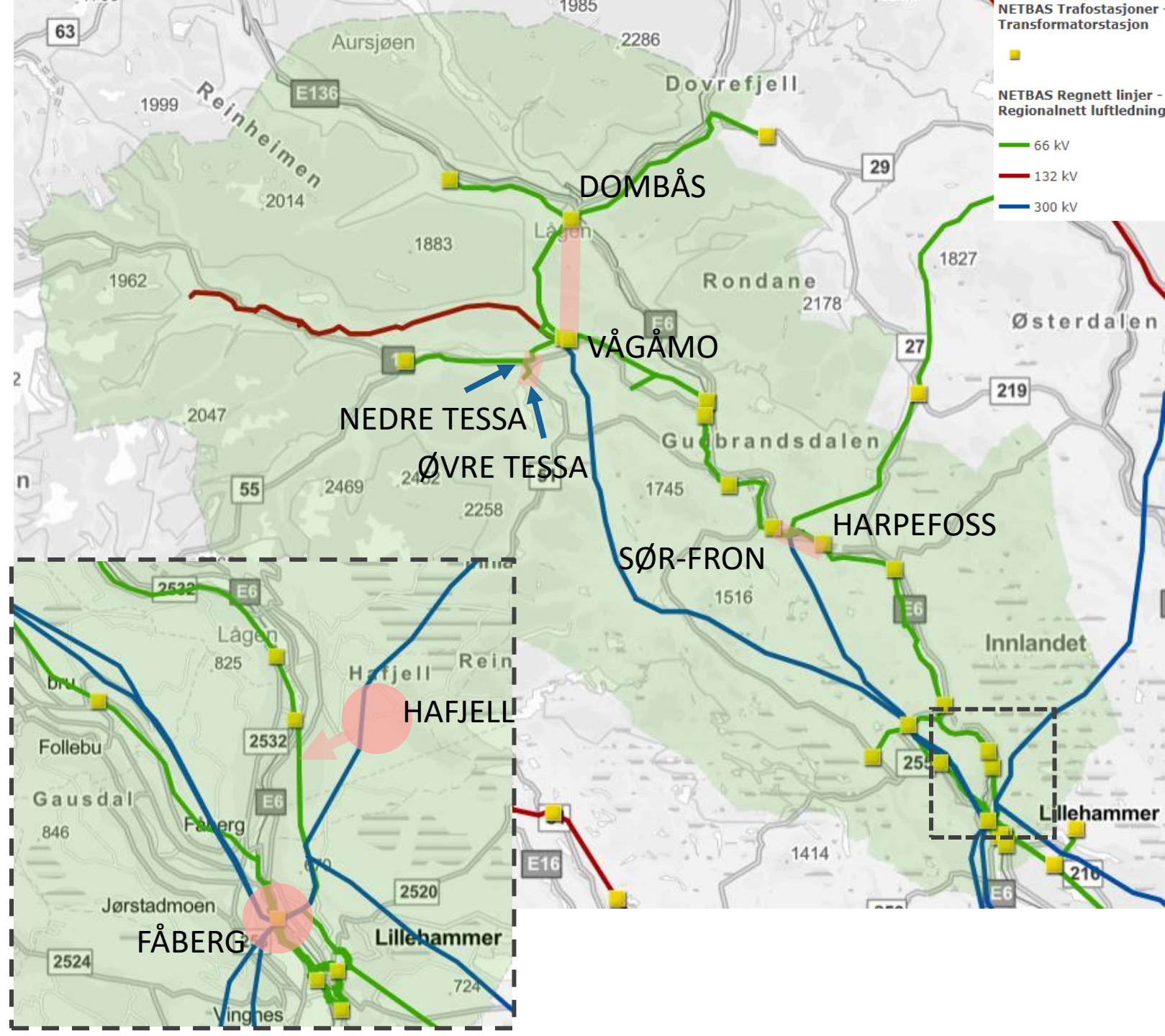
Hva gjøres for å øke kapasiteten i strømmettet i Innlandet?

- Utredninger og planlagte tiltak i nettet

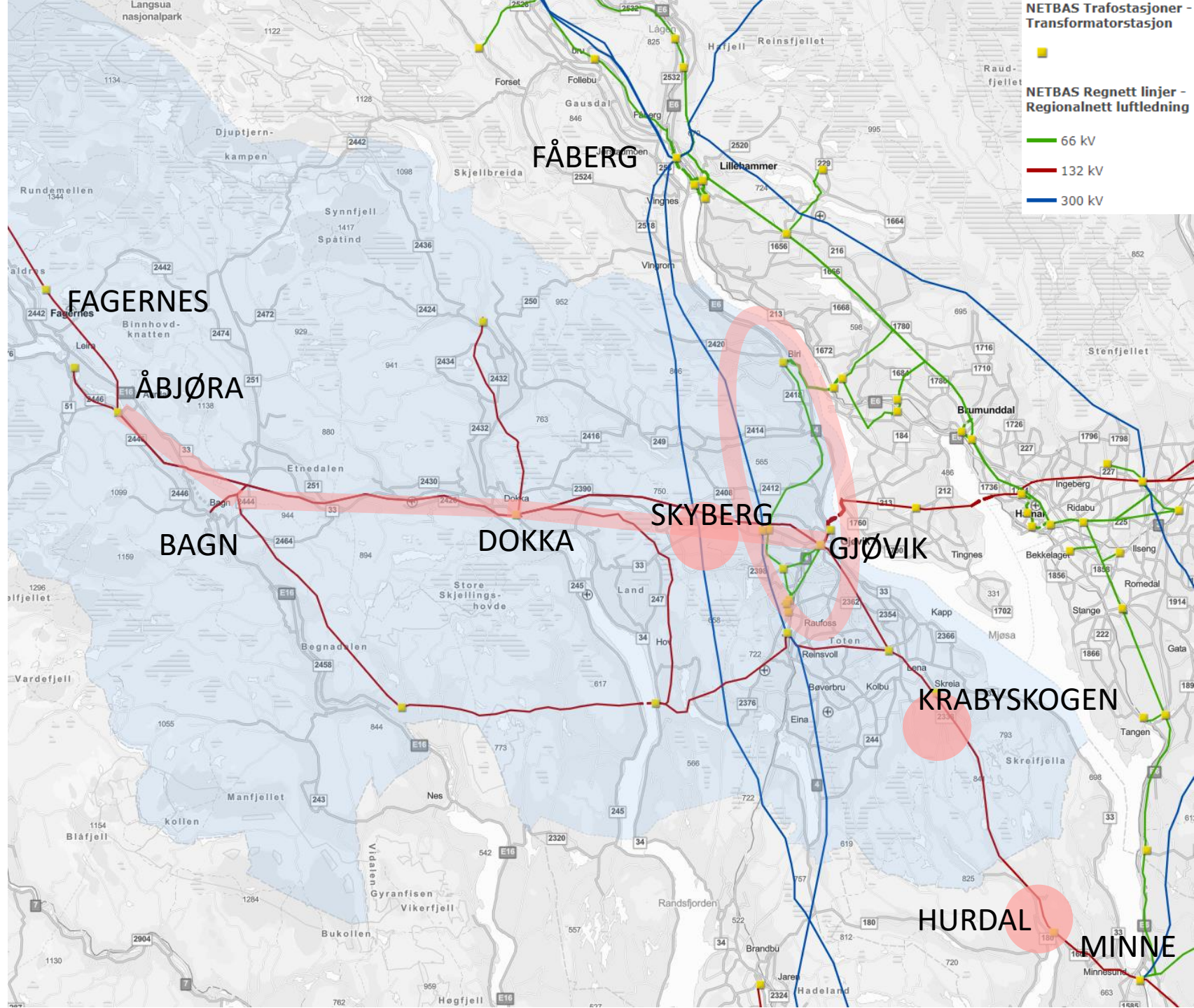
Gudbrandsdalen

- Fornyelse av ledning Vågåmo – Dombås for økt kapasitet og forsyningsikkerhet til området (Fjellnett)
- Ny ledning Sør-Fron – Harpefoss gir økt kapasiteten gjennom området (Vevig)
- Økt kapasitet mot lokalnettet på Hafjell (Vevig og Elvia)
- Fåberg – mulige tiltak

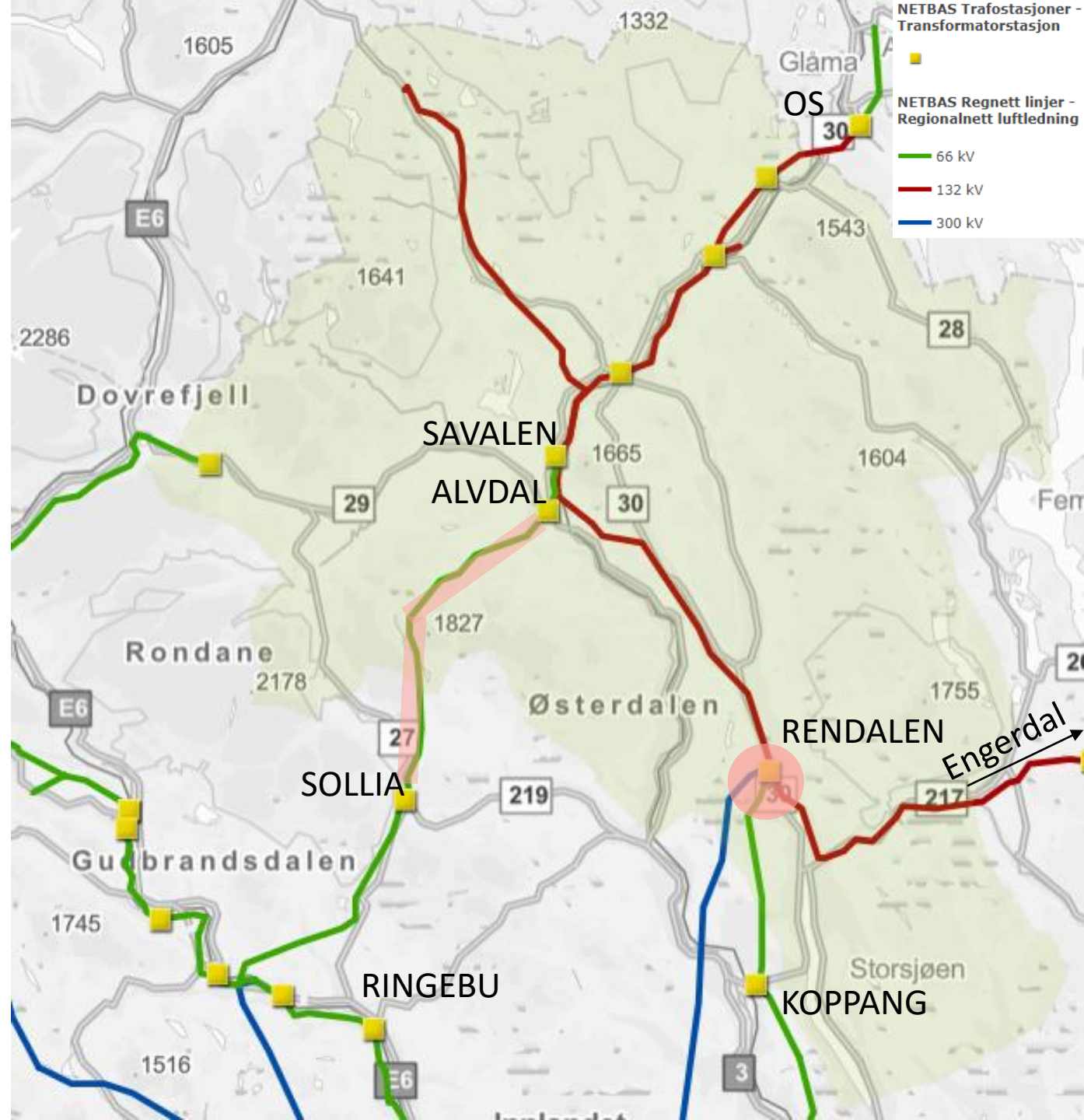
Vest-Oppland

- Ny ledning Gjøvik – Åbjøra øker produksjonskapasiteten i området
- Ny Skyberg stasjon øker kapasiteten mellom regional-, distribusjons- og transmisjonsnett
- Forsyningsikkerhet Hurdal
- Forsyningsikkerhet Krabyskogen
- Gjøvik 66 kV – langsiktige planer for nettstruktur og forsyningsikkerhet, samt endringer ifbm. ny E6

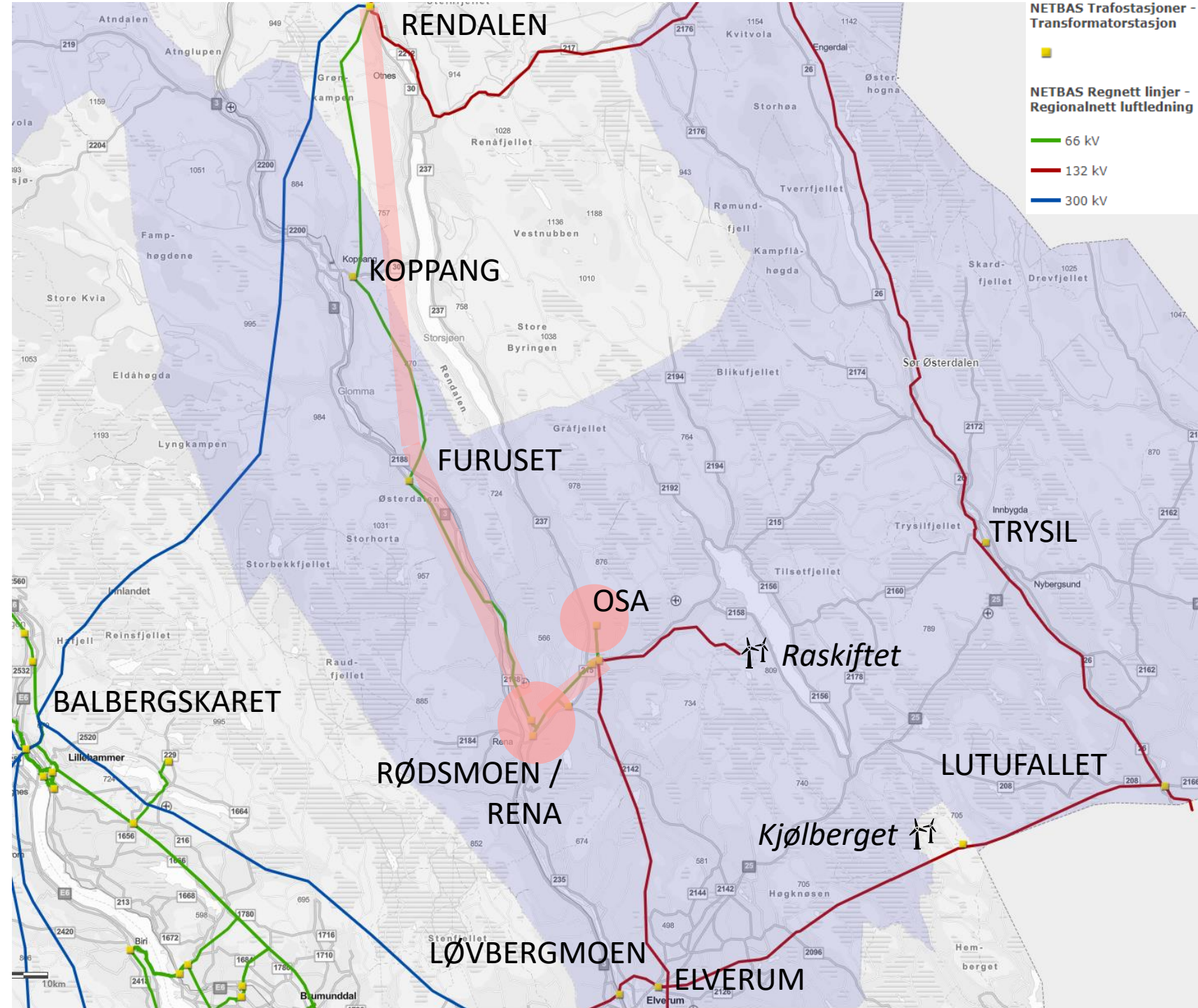
Nord-Østerdalen

- Rendalen stasjon – økt kapasitet mellom transmisjonsnett og regionalnett
- Langsiktige planer for reinvestering 66 kV Nedre Vinstra – Sollia – Alvdal

Sør-Østerdalen

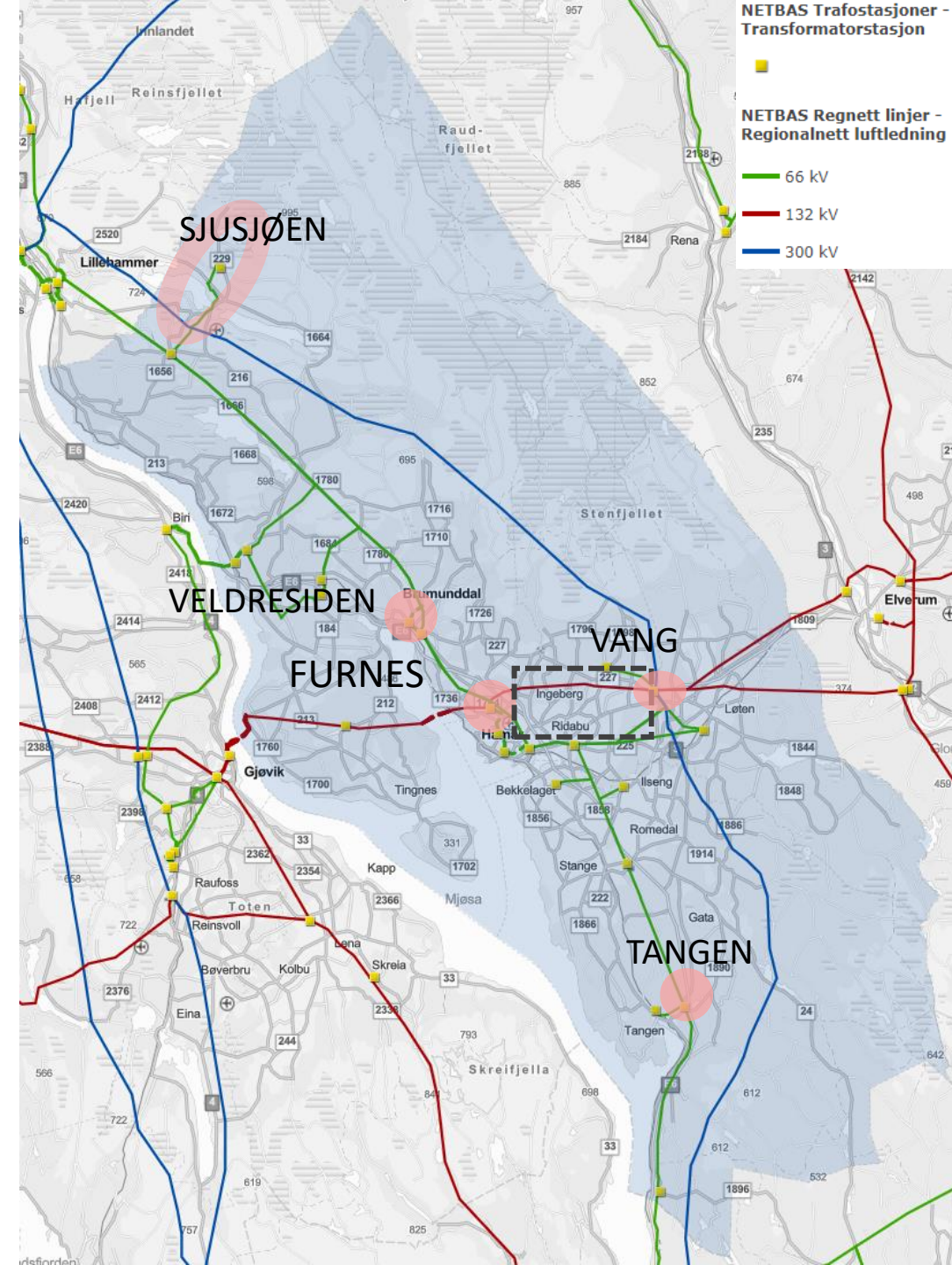
- Spenningsoppgradering 66 til 132 kV for økt kapasitet fra Elverum til Trysil idriftsatt Nov 22
- Osa – øker kapasiteten mot lokal -og regionalnettet
- Reinvestering Rena og Rødsmoen transformatorstasjoner
- Fjerne flaskehals 66 kV ledning Rena – Rødsmoen
- Langsiktige planer for reinvestering fra Rendalen og sørover mot Osa

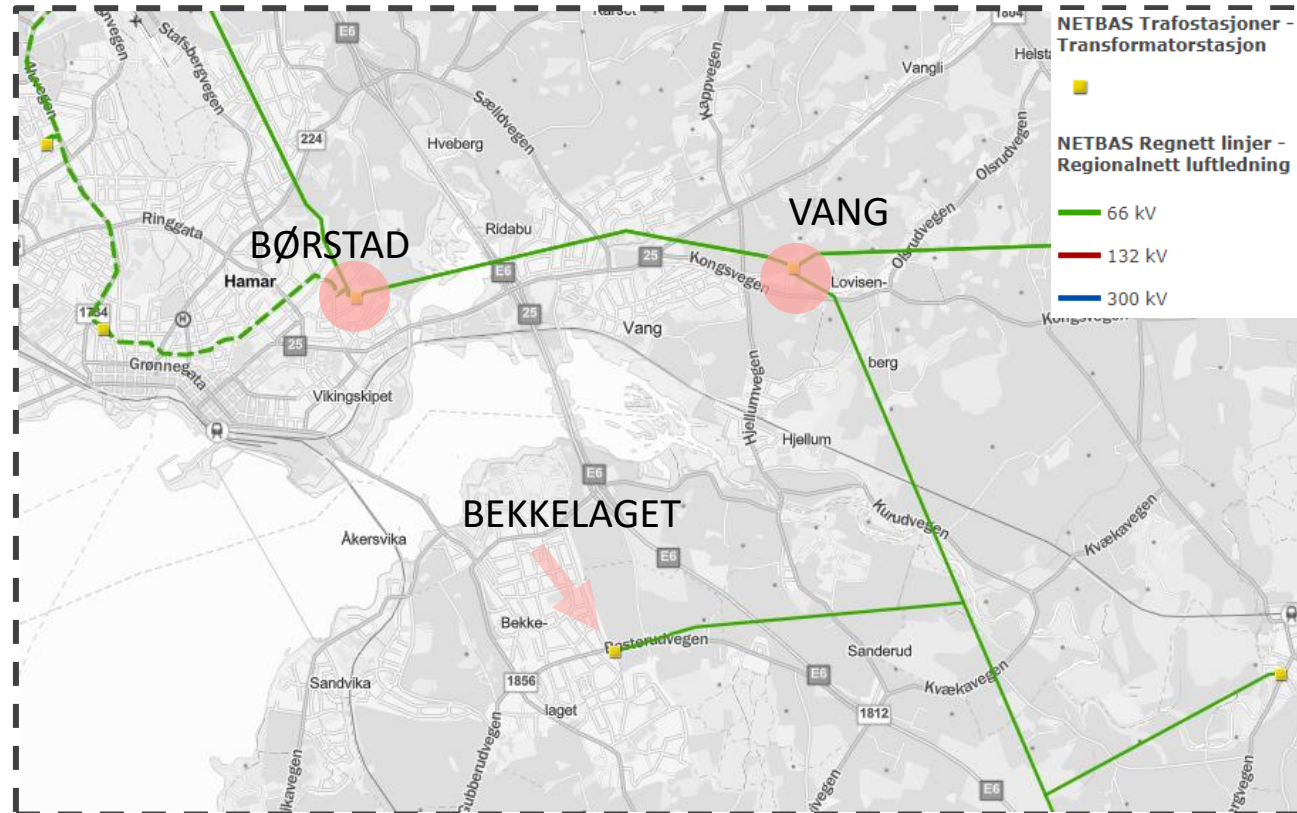
Hedmarken

- Hamar omformerstasjon – Bane Nor bygger ny omformerstasjon på Jessnes
- Tangen – økt kapasitet
- Veldresiden – økt kapasitet
- Furnes – økt kapasitet
- Sjusjøen – forsyningsikkerhet

Hedmarken

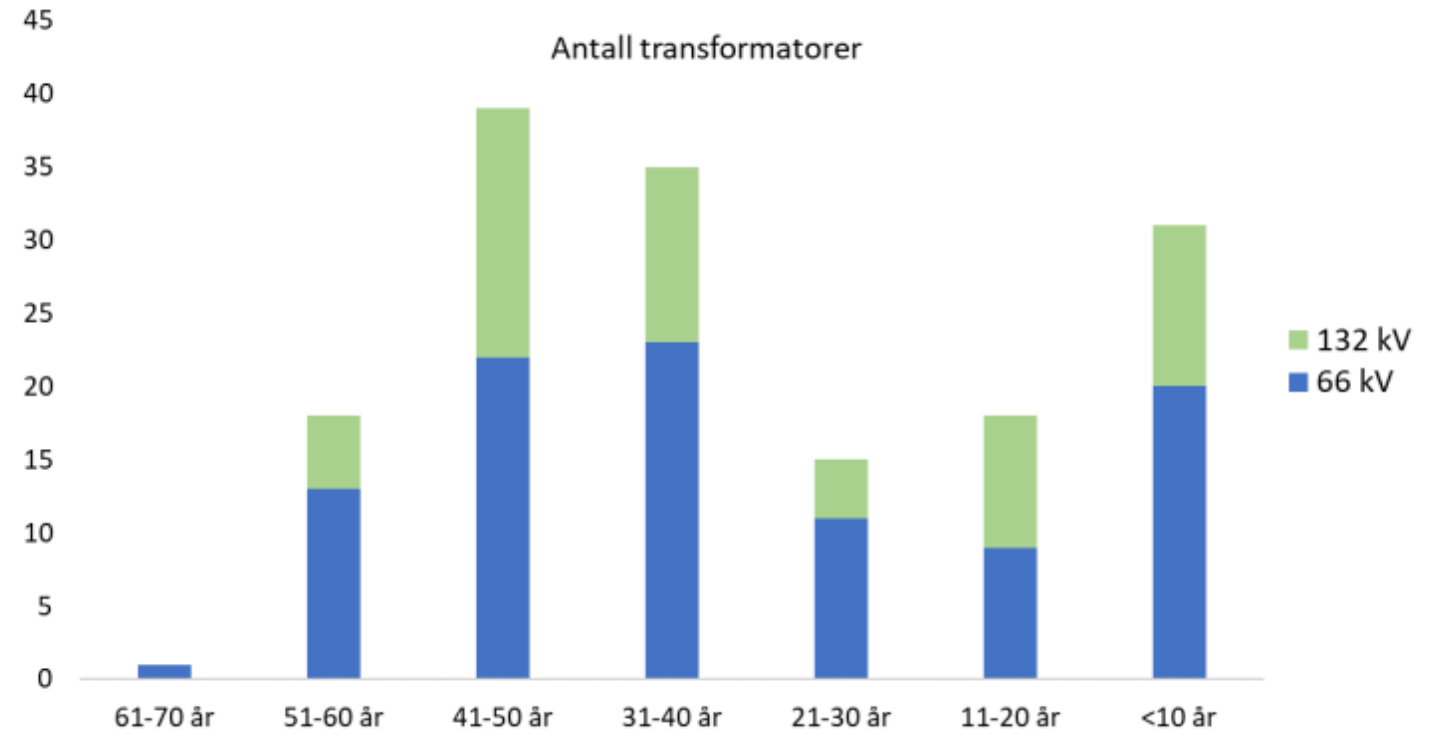
- Børstad transformatorstasjon – reinvestering eller nybygg
- Bekkelaget – økt forsyningssikkerhet og økt kapasitet
- Vang – utvidelse 132 KV koblingsanlegg

Andre utredninger/tiltak

- Transformatorskift
- Kontrollanlegg
- Fjernstyrte brytere

Hva skjer nå?

- Henvend dere til oss tidlig
- Tett samarbeid med aktører
- Utredninger og analyser
- Konesjonssøknader og høringer

Mer regulerbar produksjon
Raskt nytt transmisjonsnett
Samkjørte kommunale planer/innspill

Rendalen

Kontaktpersoner:

Direktør Nettstrategi Anne Sagstuen Nysæther anne.nysaether@elvia.no

Utredningsansvarlig Innlandet Erlend Fitje erlend.fitje@elvia.no

Utredningsansvarlig Innlandet Thea Sand Stubsjøen thea.sand.stubsjoen@elvia.no

Kundekontakt Synne Garnås synne.garnas@elvia.no

Mediekontakt Morten Schau morten.schau@elvia.no

Mediekontakt Vegar Stokset vegar.stokset@elvia.no

A landscape photograph at sunset. In the foreground, a tall metal power line tower stands on a grassy hill. To the right, a large white house with a dark roof is visible. The background shows a dense forest of evergreen trees and rolling hills under a warm, orange sky. The sun is low on the left side, creating a lens flare effect.

Spørsmål/kommentarer?

Elvia